

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

2015

Litt av hvert
Kjekt å ha!
Hva skjer?

PORTRETTINTERVJU

med nestleder BFO Rune Rudberg

Befalsflukt

fra det danske forsvaret

Norsk oberstløytnant

i FN-Hovedkvarteret New York

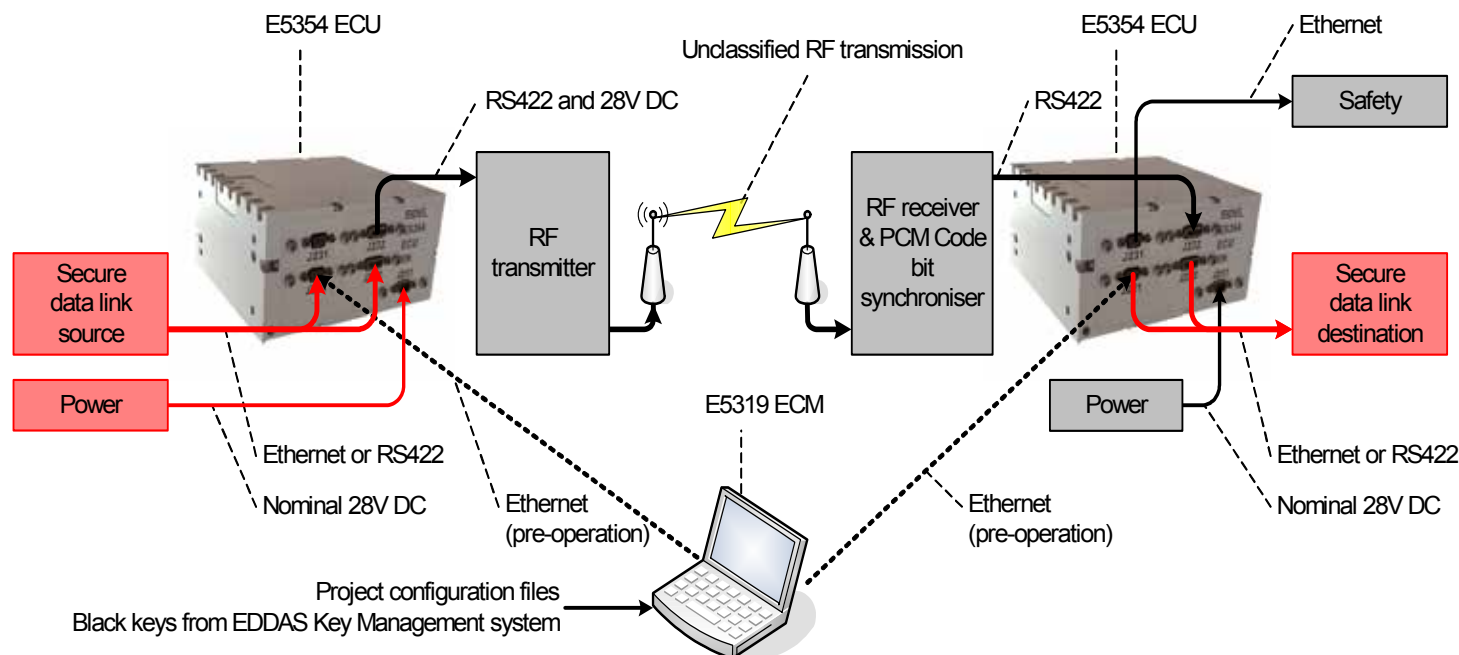
Sjøkrigsskolen vant

Nasjonalt Kadettstevne!

GOD PÅSKE!



Secure data link with E5354 ECU



Security features:

- Data link confidentiality, integrity and authentication
- Designed for HEMMELIG/NATO SECRET
- CIK for CCI handling and post-operation protection
- Tampering protection
- GCM-AES-256 protection
- Benign rekeying offline protection (black keys)
CTR-AES-256, ECIES-521 and ECDSA-521

Black interfaces:

- 100BASE-TX Ethernet
- RS422 data and clock, 0.1-8.0 Mb/s to RF transmitter or from PCM Code bit synchroniser
- 28V 0.6A DC power to RF transmitter

Communication protocols:

- RFC 791 IPv4
- IEEE 1588 PTPv1

EMC, TEMPEST and environments:

- MIL-STD-461F
- SDIP-27 level A
- MIL-STD-810F

Data link protocols:

- CCSDS 132.0-B-1 TM Space Data Link Protocol
- IRIG-106-07 embedded in CCSDS TM (optional)
- Information forwarding to safety functions

Encryption/Decryption unit:

- E5354 ECU - EDDAS Crypto Unit

Configuration system:

- E5319 ECM - EDDAS Configuration Management

Support system:

- E5353 EKM - EDDAS Key Management system

Red interfaces:

- 100BASE-TX Ethernet
- RS422 data and clock, 0.1-8.0 Mb/s to and from secure data environment (optional)
- CIK (optional)
- DS101 (optional)

Power input:

- Input 20-36V DC

Operating temperature range:

- -40°C to +85°C



Stille før stormen

I skrivende stund jobber Forsvarssjefen med sitt fagmilitære råd og Forsvarets årsrapport 2014 som skal legges frem 7. april. Debatten rundt Ny Militær Ordning (ny befalsordning) intensiveres, imens de siste forberedelsene og oppbyggingen er i gang til storøvelsen i Finnmark «Joint Viking» i mars. Den tilsynelatende kontinuerlige omstillingen fortsetter, og Forsvarsbygg klarer ikke i tilstrekkelig tempo, å vedlikeholde/fornye Forsvarets eldre boliger og kontorlokaliteter til helse- og miljømessig godkjent standard. Spenningen er også stor rundt hvilke radikale grep Forsvarssjefen i sitt Fagmilitære Råd kommer til å foreslå for å få pengene til å strekke til. La oss i alle fall håpe at ikke personellet blir salderingsposten.

Så kommer også en meget spesiell sak til å treffe offentligheten snart, nemlig det faktum at Justisdepartementet med sin nye Politireform og sammenslåing av politidistrikter, har avgjort

at den over 60 år lange tradisjonen med en oberst som grensekommissær, med et pennestrøk skal opphøre. Grensekommissæren er riktig nok underlagt Justisdepartementet, men nå skal oppgavene overtas av politimesteren i Østre Finnmark politidistrikt. Hvordan kan UD, og ikke minst Forsvarsdepartementet stilltiende godta dette? Kilder sier også at Forsvarets ledelse ikke har vært klar over dette grepet. Spørsmålet er også hvordan vår nabo i øst reagerer.

Russerne har en oberst som grensekommissær, og har tidligere uttrykt at de forventer å møte en offiser på samme gradsnivå under sine faste møter. Hvilke vurderinger har Justisdepartementet, Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet i fellesskap gjort i denne saken, og spesielt i forhold til norsk militær tilstedeværelse i grenseområdene og Russlands enorme styrkeoppbygging, også i Nord-områdene/Kola, samt økt Russisk aggressivitet i hele Europa?

DEN FRIE FAGPRESSE, FORSVARETS ÅPENHET OG TILGANGEN PÅ INFORMASJON

Offisersbladet representerer Befalets Fellesorganisasjon, BFOs tillitsvalgte og alle medlemmer der ute i tjeneste, men også over 5.000 fordelsmedlemmer - pensjonerte offiserer og offiserer som nå har gått over i sivile stillinger. Offisersbladet prøver etter beste evne å formidle all informasjon om fagforeningsarbeidet, lokale og sentrale prosesser i Forsvaret, militær aktivitet nasjonalt eller internasjonalt, øvelser, eller nytt om Forsvarets materiell. Det siste halvåret har jeg imidlertid merket at presse & informasjonstjenesten sentralt og ute i forsvarsgrenene i langt mindre grad varslar eller inviterer fagpressen til øvelser, eller andre arrangementer som kan være av interesse. Det siste eksempelet er arrangementet/utrulling av første ferdige CV 90 Multi i Moelv (et FLO arrangement). Der var blant annet NRK og Hamar Arbeiderblad invitert, men ikke fagpressen. Hvorfor ikke? Hvor har det blitt av den pro-aktive pressetjeneste? Et hederlig unntak er faktisk pressetjenesten i Heimevernet, som er flinke til å invitere og/eller sende informasjon til Offisersbladet. Forsvaret og forsvarsgrenene har i dag betydelig færre presse & informasjonsoffiserer enn tidligere, og det merkes på tilgangen på informasjon. Representerer det den nye åpenheten i Forsvaret?

OFFISERSBLADET MÅ KUNNE TILLATE SEG Å DRIVE KRITISK JOURNALISTIKK

Jeg har fått sterk kritikk for en sak jeg hadde på trykk i forrige utgave, der BFOs tillitsvalgte ble gitt anledning til å uttrykke hva de følte i en omstillingssak. Offisersbladet ble av avdelingen som følte seg truffet, beskyldt for dårlig journalistisk arbeid, og for å være et «mikrofonstativ». Det siste ble jeg spesielt glad for. For det er nettopp det et frittstående fagforenings-magasin skal være! Tillitsvalgte, medlemmer og lesere skal bli hørt, og de skal gis anledning til å uttrykke hva de mener. Offisersbladet verdsetter glad-sakene høyest, men er ikke redd for å trykke kritiske artikler/leserinnelegg. Propaganda-journalistikken får andre ta seg av.

Til slutt ønsker jeg alle lesere en riktig god påskeferie!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

2
mars 2015

OFFISERSBLADET

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPP

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

ANNONSEANSVARLIG:

SALGSFABRIKKEN AS
2211 Kongsvinger
caroline@salgsfabrikken.no. Mobil: 918 14 222

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punkt&prikke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER: Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvarets Mediesenter.

FORSIDE: Vinterøvelse med snøscooter som hurtig fremkomstmiddel.

Foto: Torbjørn Kjosvold/FMS)

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 8. mars 2015

(Bekreftet opplag 2014: 10.200)

UTGIVELSESPLAN 2015:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
3 mai	24.04	14.05
4 juni	05.06	26.06
5 august	14.08	03.09
6 oktober	09.10	29.10
7 desember	20.11	10.12

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12



Bergans

OF NORWAY



Bergans of Norway har vært med på å sette standarden for verdens mest avanserte tur- og forsvarsutrustning siden 1908.

www.bergans.no

FASTE SAKER:

Redaktøren: Stille før stormen	3
BFO leder:	22
Giv akt!	23
Hva skjer?	24
KAFO&BESO	34
Litt av hvert	36
Leserbrev	38
INTOPSKOKKEN	44
Kjekt å ha!	54
Tilbakeblikk	55
Internasjonale nyheter	58



ARTIKLER:

Tillitsmann for alle penga!	6
Merkelig avgjørelse av Forsvarsdepartementet	8
Mestring og glede for BFO-befalselevne!	10
Hver tredje offiser vil ut av det danske forsvaret!	12
Eivind R. Solberg – Forsvarets Hovedverneombud	14
Forsvaret og Bergans-meis siden 1913	16
Oberstløytnant med stort ansvar i FNs hovedkvarter	18
Forsvarsministeren: Klare utfordringer, uavklart økonomi	42
HV + USNG = NOREX	46
Mission Command – ofte omtalt, men hvor ofte praktisert?	48
Sjøkrigsskolen vant Nasjonalt Kadettstevne 2015	52
Dramaet i Jøssingfjord	56

Tillitsmann for alle penga!

Rune Rudberg er nestleder i BFO, og tillitsvalgt hele døgnet. Det store bilde av verden og Forsvarsbudsjettet opptar ham like mye som de nære ting. Han ser ikke helt seg selv uten familien.

Av GURI CHARLOTTE WIGGEN

Rune Rudberg inviterer hjem til den mer private siden av seg selv i Vidarveien på Skjetten. Hans partner de siste 10 år Mona Eriksen Rudberg og dachsen Taisen er begge glade for å se Rune gå ut av bilen. Inn i stua har han snakket seg varm om de 5 barna - som han og Mona har guidet opp og ut. Ungdommen har blitt oppdratt til åpenhet og tillit.

FAMILIEFAR

Han forteller det har blitt noen ganger opp kokka 04:00 i boksershorts for å betale taxi opp gjennom årene. Nå er det bare Monas yngstemann og Runes yngste datter (begge snart russ) som bor hjemme. Mona har tre gutter og Rune to døtre. Han kommer med bilder i album, en gave som alle barna har laget. Da han fikk albumet ble han så rørt at han nesten tok til tårer. Rune snakker om barnas oppdragelse, deres interesser og likheter. Utfordringer de har og åpen politikk. Han og Mona er enige om de viktigste tingene i livet og hvordan økonomien i AS Rudberg skal styres.

-Han prater på *inn- og utpust*, det kan sekretariatet i BFO skrive under på, sier Mona. Mona jobber i administrasjonen i BFO og der har hun jobbet lenge. Da de virkelig traff hverandre i 2005, oppdaget han at hun var singel og var rask med å invitere henne ut. Det var meningsløst at begge satt single på felles arrangementer, fant de ut. De har vært sammen og samboere siden den gang, og giftet seg i 2010.

HVA ER DET BFO IKKE VET OM RUNE?

-Det er ikke mye. Jeg har en privat side også, men det er aldri noe tvil om hva jeg mener sier han. Men ikke alle vet at han har vært ordfører-kandidat på Kongsvinger og at han faktisk gruer seg til å snakke for store forsamlinger.

SPENT FØR HAN TALER

-Mange tenker; «heldigvis er Rune her og kan si noe». Men jeg gruer meg hver gang. Og det ligger mye forberedelser bak. Jeg er i alle fall veldig spent før jeg holder foredrag. Men jeg liker veldig godt å snakke med folk. Jeg synes det er viktig med tillit og gjensidig respekt. Det får man ikke kjøpt på REMA, men noe man gjør seg fortjent til.

Første vervet ble som arbeidsplassstillitsvalgt (ATV) på Helgelandsmoen i 1985, senere ble han lokalforeningsleder og OTV (Omstillingstillitsvalgt) og han har vært

fast i BFO siden 2001. Noe som har vært med å forme Runes Rudbergs karriere er sykdommen diabetes¹. Han fikk diagnosen i 1991. Resultat av mye jobbing og lite hvile. Og slik ble han forhindret i å ta et oppdrag i Libanon. Det satte en stopper for utenlandsoppdrag. Karrieren kunne blitt en annen. Han har inntil nylig vært leder i kommunikasjonsavdelingen i organisasjonen - frem til mai 2014. Da ble han valgt som nestleder og Jens Jahrens nærmeste medarbeider. Han sier selv han har en Master i «livets lære» og har fagbrev som elektro-optiker i Hæren. Han vedkjenner seg et engasjement over middels og rettferdighetssans. Han kan også forhandle, og det mener han kollega Ragnar Dahl skal ha æren for.

-Ragnar Dahl var forhandlingsleder i starten og har sin helt spesielle måte å formidle budskap på. Det lærte jeg mye av.

POLITIKK PÅ HØYT NIVÅ

Intervjuet foregår på en forberedende ettermiddag, selv om telefonen er avslått er ikke jobben langt unna.

-I morgen skal jeg i møte på Stortinget (sammen med BFO-leder Jens Jahren). Møtet er i et mer uformelt fora og vi har hatt flere møter med Forsvarsministeren, Ine Marie Søreide, for å få så stort budsjett som mulig. BFO er partipolitisk uavhengig og det spiller ingen rolle hvilken regjering vi må forholde oss til og omvendt. Vi har samme rolle uansett. BFO er til for medlemmene -og det er med strek under altså. Rune Rudberg ser store utfordringer komme for Forsvarets ansatte.

-Vi skal snakke om Forsvarets økonomi, ressursituasjonen innen personellsiden i Forsvaret og ny befalsordning. Skal vi løse de oppgavene som Forsvaret har i dag, er vi for få ansatte. Vi klarer det i korte perioder, men ikke over tid. Vi har dessuten en stor utfordring med at ny befalsordning skal vedtas i Stortinget allerede i juni. Og implementeres i Forsvaret 1.januar 2016. Til da vil vi ikke rekke å få på plass alt som kommer med endringen. Han ramser opp forvaltningsbestemmelser, utdanningsordninger, lønssystemer, tjenesteplaner, organisasjonsoppsett, overgangsordninger og stillingsbeskrivelser. Vi ønsker en befalsordning tilpasset dagens og morgendagens Forsvar. Dette innebærer adskillig mer enn ny gradsordning og endring av distinksjoner! Det er Forsvarssjefen som har fått i oppdrag av ministeren å beskrive hvilket Forsvar vi trenger. Det er forskjell på å

spørre «Hvilket Forsvar får vi for pengene?» (Forsvarsbudsjettets størrelse) og «Hvilket Forsvar trenger vi?» Det er en stor ubalanse mellom midlene og behovet. Han mener Norge er i en annerledes situasjon enn for bare tre-fire år siden. Terrortrusselen er mye større nå og det globale fokuset på nordområdene gjør det naturlig for Norge å styrke Forsvaret i nord. Vi har et stort fokus på «innsatsforsvar» - det å bidra ute i verden både med NATO og FN under internasjonale operasjoner og det har gitt oss mindre fokus på det nasjonale Forsvaret. Trusselen fra øst er noe vi må se på igjen. Rune Rudberg har fått et mer alvorlig uttrykk. Han tenker på møtet med politikkerne dagen etter.

FORVEKSLINGER, HUMOR OG RASK SLANKING

Jo, da. Han har litt fritid også og går gjerne på jakt og sier selv han har jaktet på det meste av norsk vilt siden han var 15 år. Og han har hatt gode kompiser siden ungdommen og slipper ikke lett unna.

Kompis Trond Snare er en av de som står Rune Rudberg nærmest. Han har kjent Rune i 40 år. Helt tilbake fra tiden i den kristne ungdomsklubben på Snoka utenfor Kongsvinger. Begge har vokst opp på Granli. Der holdt de til hver fredag kveld inntil de ble 16. Da tok festlivet over. De fikk etter hvert mye moro av at Rune Rudberg hadde en kjent navnebror, artisten Rune Rudberg. Dette var på starten av 80-tallet, da «Ut mot havet» var en hit.

-Vi festet på utestedet Palace i Kongsvinger og innbilde de som styrte utestedet at det var artisten som kom, da vi gikk inn sammen med Rune. Han viste legitimasjon og vi fikk ryddet et bord for oss, mens jeg og Lasse (den andre kompisen) fikk dannet en kø, slik at Rune da ble sittende og skrive autografer,...hahahaha! En annen gang var vi på EPA og skulle handle øl. Så begynte Lasse og jeg å prate høylytt om at vi kanskje skulle betale ølet for Rune, som vi nevnte ikke var gammel nok. Da Rune kom til kassa ville kassadamen surt se Runes legitimasjon. Du hun fikk se sertifikatet utbrøt hun; «Rune Rudberg ja, du lurer ikke meg!». Så måtte Rune dra opp et militært ID-kort for å bevise at han kunne betale...og til vår store fornøyelse...haha-ha! Trond Snare bedyrer at ikke alle historiene tar seg ut på trykk.

Men utdrikingslaget før han giftet seg, vil han gjerne dele (bare første bit). Rune var engasjert i politikken og forespurte om å

«PS: Jeg har jaktet på det meste av Norsk vilt siden jeg var 15 år (1981) og Hjort i Sunndalen siden -95»

stille som ordførerkandidat på den tiden (2010).

- Vi fikk ordnet utdrikkingslaget på en måte for ikke å skade posisjonen han var i. Et gjennomgangstema har vært Rune med badevekt, han skulle alltid veie oss gutta tidligere. Det var så morsomt for Rune å se hvem som var lettest og tyngst på en tid vi trente en del. Nå skulle Rune drikkes ut, men vi fant ut at han måtte gå ned et par kilo før han fikk noe å drikke. Jeg hentet ham hjem til meg, der vi andre tok oss en øl mens han måtte sitte på spinning-sykkel i sykkeldrakt. Ikke nok med det. Etter å ha sittet i stua og svettet, var det tid for stafettløp i Blaker. Et lag med en vennegjeng deltok, men vi hadde fikset det slik at Rune måtte ta to etapper. Et seriøst løp, med mange deltakere. Det var første gang på 50 år at en deltaker måtte løpe to etapper fikk vi opplyst gjennom speakeren. Jeg hadde med badevekta og veide Rune rutinemessig. Da løpet var ferdig, hadde ikke Rune tatt av nok. Han måtte derfor løpe 5 km hjem til meg. Han begynte da å klage over at det var et «jævlig dårlig utdrikkingslag»...men jammen hadde han ikke tatt av 1.9 kg da han kom hjem! Da fortjente han sin første drink. Vi ga ham noen tøffe timer før det! Trond humrer.

RUNES HJERTESAK

-Det er å hjelpe mennesker som har gått på en kvist. Jeg bruker det uttrykket for å beskrive at folk har kommet i en situasjon hvor de ikke vet hvordan de skal komme seg ut av det. Det har vært min sak fordi jeg kontinuerlig har vært tillitsvalgt siden midten av åttitallet. Jeg har sittet med befal både på høyere og lavere gradsnivå, som har vært i fortvilede situasjoner. Selv om jeg ikke vet svaret på problemet, støtter jeg dem som medlem. De finner som regel svaret selv og veien ut av situasjonen de befinner seg i. Det å være tillitsvalgt i BFO er en «24-7» jobb. Hver lørdag og søndag ringer det folk til meg. Saken er viktig for den som ringer og de forklarer hvorfor.

- ER DET IKKE NOE FEIL PÅ DENNE KAREN?

- Som privatperson og familiefar er han rolig og behersket. Ungene går sjelden ut av en diskusjon uten å forstå. Guttene mine bruker Rune som mentor. Vi er begge ganske sta. Jeg synes det er litt irriterende at han som regel «vet svaret», hans urokkelige tro på at han har rett, sier Mona med et smil som møter Runes.

Rune blar gjennom bilder fra gamle jaktopplevelser.



Rune og Mona med hunden Taisen.



Rune har jaktet hele livet, alt fra fugl og småvilt, til elg og hjort. De senere årene er det rådyrjakta som har fått prioritet.



Merkelig avgjørelse av Forsvarsdepartementet

DAKOTA NORWAY som er en stiftelse og en venneforening som drifter to veteranfly fra krigsårene (DC-3 Dakota og en AT-6 Harvard), og deltar på flystevner i hele landet og i utlandet. De opererer ut fra Torp flyplass, der de også har tatt vare på og restaurert en CF-104 Starfigther, en RF-84F Thunderflash, en F-84G Thunderjet, samt en F-86K Sabre, som stilles ut til manges store glede.

Da de fikk vite at det ikke ble noe salg av de utfasede F-5, besluttet de å søke om å få overta en av F-5'ene som stod lagret på Rygge. Første søknad ble sendt 7. august 2011 til Kjeller. De sendte ny forespørsel 7. november 2012. Fikk skriftlig svar 24. april 2013 om å lage en ny søknad, samt skrive en "End user Assurance" til de Amerikanske myndigheter. Disse ble sendt 26. april 2013. Fikk etter kort tid telefonisk beskjed om at søknadene våre var godtatt av Norske og Amerikanske myndigheter. Alle flyene ble påsatt merking om hvem som skulle få fly, også "vår" ble merket. Dakota Norway hentet flyet på Rygge 20. juni 2013 og plasserte det inne i hangaren på Torp.

Etter en kort tid fikk de en telefon der vedkommende fortalte at Forsvaret skulle ha flyet tilbake fordi det var foregått en prosedyrefeil. Argumentene var sprikende, alt fra at de skulle selges til Spania og/eller hugges opp. Den skriftlige begrunnelsen var, sitat "FD har besluttet at det ikke skal doneres eller selges fly til eksterne institusjoner eller enkelt personer". Dakota Norway fikk til en avtale med Forsvaret om at flyet kunne lagres på Torp vinteren over, i håp om at beslutningen kunne omgjøres, men i mai 2014 ble F-5'en hentet av Forsvaret på Torp. Flyet står i dag ute på Nordkisa og forfaller.

Om alle opplysninger Offisersbladet har fått fra Dakota Norway medfører riktighet, så er dette bare trist. Her ødelegger det byråkratiske maskineriet, ubeslutsomhet og vrangvilje, for en ideell stiftelse som ønsker å ivareta og vedlikeholde deler av Luftforsvarets historie, til manges store glede. Oppfordringen til FD må være at de ser på denne på ny, og sørger for at den flotte toseters F-5'en får et nytt hjem på Torp, og ikke forfaller ute langs en husvegg på Nordkisa!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet



F-5'en ferdig pakket for beklagelig avreise fra Torp 5. mai.



Et trist syn utenfor bygning på Nordkisa.

Send SMS
med kodeord
YS til 2262,
så ringer
vi deg!



BFO Boliglån fra 2,7 %

Som medlem i BFO har du tilgang til ekstra gode betingelser på boliglån. Vi ønsker å gi deg et godt lånetilbud! Legg inn en søknad på gjensidige.no/ys eller send en sms, så ringer vi deg.

BFO medlemsfordeler:

- 2,7 % på Boliglån Ung
- 2,7 % på boliglån inntil 50 % belåning
- 2,8 % på boliglån mellom 50 % og 85 % belåning
- 2,9 % på fleksilån inntil 70 % belåning
- Ingen etableringskostnader
- Samme rente uansett lånebeløp

Priseksempel Boliglån inntil 50 % av verdigrunnlag. Eff.rente 2,78 %, 2 mill., o/25 år, totalt: 2 767 213,-. Gjelder for medlemmer i BFO som bruker banken aktivt. Oppgitte priser er nominelle rentesatser per 09.01.2015 for nye lån og kan bli endret.

Mestring og glede for BFO-befals

BFO-flaggene ble skrudd ned i bakken og alt var klart for en knall skihelg for BFO-befalselevne!

TEKST & FOTO: LARS-ANDREAS IRGENS/BFO

Tradisjonen tro, ble det også i år en ski-helg for BFOs befalselever på befalsskolene i region Indre Østland. Helgen fikk en god blanding av foredrag, faglig påfyll, i tillegg til lek og moro i alpinlegget.

Til å holde foredraget stilte Stian Mo (tidligere TMBN) opp, og innledet skihelgen med foredraget «Hvordan mestre frykten og fungere optimalt, hva skjer egentlig med kroppen?». Mental trening, krigerkultur, debriefer, erfaringer fra Afghanistan, den tragiske dagen da Jokke døde, og gutta som måtte opp i salen igjen var noen av temaene i dette pedagogisk gode, ærlige foredraget om hva som skal til for å være den krigeren Norge trenger for å løse de aller vanskeligste oppdragene.

Lørdagen ble elevene busset opp til Hafjell for en god dag i bakken, med påfølgende populære «afterski», med sosial omgang mellom de forskjellige befalsskolene.

Hele helgen var meget godt tilrettelagt av den driftige heltidstillitsvalgte, Håvard Støle. Lars Omberg fra BFOs forhandlingsutvalg, og undertegnede fra kommunikasjonsavdelingen, fikk også luftet seg og fikk møte mange av våre yngste medlemmer.

Deltakerne uttrykte søndag morgen stor tilfredshet med nok et sosialt og faglig godt BFO-arrangement, og gledet seg nok til å «hvile» på bussen på vei tilbake til henholdsvis Tørningmoen og Sessvollmoen.



Stemmingsbilde fra kvelden under After Ski-festligheter.



Bilder fra gårdsdagens festligheter ligger på Iphone!



elevene!



BFOs frikjøpte tillitsvalgte Indre Østland Håvard Støle orienterer befalelevene.



Gutta fra teknikerlinje på Sessvoll markerte seg godt.



En meget stor gjeng med unge BFO'ere hadde en lærerik og meget hyggelig BFO-helg på Hafjell.



Teknikken i Telemarkskjøring var det ingenting å si på.

Hver tredje offiser vil ut av d



Stadig flere offiserer i Danmark uttrykker utilfredshet med å arbeide i Forsvaret, og et økende antall sier at de vil søke seg over til andre jobber i det sivile. Dette viser det danske Forsvarets egne HR – målinger.

Av JIMMY BJERKANSMO
Foto: HOD

Målingene viser en lav score på en rekke områder, og ekstra bekymringsfullt er det at tendensen er økende. Hovedorganisasjonen af Officerer i Danmark (HOD) fant Forsvarets HR – målinger så urovekkende at de selv iverksatte undersøkelser for å få en mer nøyaktig oppfatning av situasjonen.

HOD gjennomførte to undersøkelser, en blant offiserer som allerede har forlatt Forsvaret og en annen blant stadig tjen-

estegjørende offiserer. Begge undersøkelserne var entydige og hovedfunnene kan oppsummeres slik:

- det er noe meget galt med kommunikasjonen i Forsvaret
- det mangler korpsånd og reell anerkjennelse av, og tillit til, offiserskorpsets mangefasetterte og høyt kvalifiserte oppgaveløsninger
- “det nye forsvaret” strukturelt synes å mangle framtidsutsikter for den enkelte offiser
- det mangler insitamenter for å få offiser-

ene til å ta tjenestestillinger ute i distriktene

I et intervju med Officersbladet peker formann Niels Henrik Tønning på en rekke faktorer som påvirker situasjonen i negativ retning og han mener også at organisasjonen langt på vei har svar på spørsmålet om hva som må gjøres. Nils Tønning sier at man i motsetning til tidligere ikke lenger har et system for karriereplanlegging. Ei heller er det mulig for en offiser å få rådgivning om egen karrierevei. Enhver må være sin egen lykkes smed, og alle må leve med usikkerheten forbundet med dette.

En offiser som planlegger en viss karriereutvikling, og søker stillinger i forhold til dette opplever at han selv må betale de fleste utgifter forbundet med beordring og

et danske forsvaret!

Danmark har bidratt
i Afghanistan i
mange år.

Formann i Hovedorganisasjonen
af Officerer i Danmark (HOD),
Niels Henrik Tønning.

Dansk ISAF 13 overdragelse
Foto Stig Larsen



eventuelt flytting ut fra tankegangen at han selv har bedt om det. Dersom han velger en pendlertilværelse i stedet for flytting må han likeledes betale for reise og hybelutgifter selv. Dette medfører selvsagt at mange stillinger står ubesatt ute i distriktene, og etter hvert blir de overtatt av sivile i stedet for å være en mulig karrierevei for offiserene.

“En offisersfamilie er i dag mye mindre mobil enn det som var tilfelle tidligere. En offiser i dag har en partner som har en egen karriere. De verner om tilstanden hvor partneren skal beholde sin jobb og barna skal slippe å skifte skole, og følgelig er ikke husstanden flyttbar! Hvis man legger alle disse tingene sammen så har man et forsvar som er avhengig av mobilitet men ikke vil kompensere for utgiftene forbundet

med å pendle, en offiser som ikke har en viss kontroll på sine karrieremuligheter og heller ikke peiling på hvilken utdanning han må ha, og man får som resultat at offiseren sier at han ikke kan se seg selv i Forsvaret på lang sikt”, sier fagforeningslederen som er meget bekymret for framtiden dersom ikke noe blir gjort raskt.

DET ER DISSE GRUNNENE SOM ANFØRES FOR AT MAN SLUTTER I FORSVARET:

- Offiseren ønsker større geografisk stabilitet
- De vil ha kompensert 100 % for utgiftene ved å flytte tjenestested
- Føler at de ikke får veiledning og støtte for å finne egen karrierevei
- De ser ingen muligheter for å gjennomføre utdanning.

Nils Tønning sier at Forsvaret har solgt inn alle nyere endringer som noe som er meget positivt, mens alle kan se at det har vært utelukkende negativt for offiserskorpset. Formannen mener også at utdanningssystemet har spilt fallitt ved at den enkelte selv har fått mer

ansvar for å sørge for egen utdanning i tillegg til at man samtidig må ivareta sin tjenestestilling. Offiserene kan ikke utdanne seg, samtidig som de er i full jobb.

HVORFOR FINNES DET IKKE EN FERSKERE HR – MÅLING; DEN SISTE ER FRA MARS 2014?

“Jeg tror ikke de tør i tilfelle de ser en ytterligere fallende tendens. Men hvis ikke Forsvaret gjør det selv kan jeg godt tenke meg at HOD lager en ny undersøkelse hvor vi benytter Forsvarets egne spørsmål for å skaffe ytterligere grunnlag for våre løsninger på problemene”.

HVA SKAL HOD GJØRE FOR AT FORSVARSTABEN SKAL ERKJENNE PROBLEMENE, OG BLI VILLIG TIL Å GJØRE NOE MED DET?

“Det positive jeg må si er at ministeriet og også Forsvarets ledelse erkjenner at problemene er til stede, men derfra til å være villig til å gjøre noe er en lang vei å gå”.

Eivind Røvde Solberg – Forsvarets Hovedverneombud



Hovedverneombud Eivind Røvde Solberg, er de ansattes fremste talsmann i HMS-saker.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Solberg har seks år som nestleder og seks år som leder i Befalets Fellesorganisasjon (BFO) bak seg, og har også i to perioder på vegne av arbeidstagerorganisasjonene, vært leder av Forsvarets Hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU). Så han er godt kjent i maktens korridorer på Akershus festning, og vel vant med ivaretagelse av Forsvarets personell. Og med Forsvarets personell menes alle ansatte, alle soldater inklusive de i Heimevernsstrukturen, til sammen nærmere 70.000.

Vervet som rådgiver og «HMS-vakthund» er omfattende, og det kreves stor kunnskap om Forsvaret, Forsvarets organisasjon og dets virke i inn- og

utland. Hovedverneombudet kan nok enkelte ganger bli sett på som brysom for Forsvarets politiske og militære ledelse, som store deler av året har størst fokus på budsjettutfordringer, omstilling, strategisk og operativ ledelse. Men det er nettopp da «vakthunden» må gi lyd fra seg, og om nødvendig bite seg fast i buksebaken til ledelsen, for å minne de på at personellet tross alt er Forsvarets viktigste ressurs.

Eivind har fast kontorsted ved Akershus festning, og har rutinemessige møter med Forsvarssjef, Personellsjefen i Forsvaret og HMS-seksjonen i Forsvarsstaben. Offisersbladet har møtt Hovedverneombudet og spurt om hva han er opptatt av.

HVA ER NOEN AV HOVEDUTFORDRINGENE I DAGENS FORSVAR, I ET HMS-PERSPEKTIV?

«Det florerer av konkrete problemstillinger, slik som ettervirkninger av innføringen av ikke blyholdig ammunisjon, for høy radonstråling og/eller råte og sopp-skader i mange av forsvarets boliger og kontorer (et problem som Forsvarsbygg eier), utfordringer knyttet til arbeidstid og arbeidsbelastning, og utfordringene rundt etableringen av hovedkampflybasen på Ørland, blant annet rundt støyproblematikken. Støyprosjektet på Sjøforsvarets fartøyer viser også urovekkende funn. (Hørselskader på nesten 30 % av personellet om bord på marinens fartøyer er bekymringsfullt».)



«Men jeg ønsker å presisere at det ikke bare er utfordringer og bekymringer. Forsvarets ledelse tar HMS-arbeidet på alvor, og det er mye godt HMS-arbeid som foregår fra toppen og helt ned til den enkelte avdeling».

KAN DU PEKE PÅ NOEN HOVED-UTFORDRINGER?

«Det må være alle de parallelle prosessene som kjøres samtidig nå, slik som Forsvarspersonell-loven, den kontinuerlige omstillingen, FMR, langtidsplan med økonomi, ressurser, ambisjoner og oppdrag. Lokalisering og omlokalisering av avdelingene i forsvarsgrenene, og påfølgende økning antall pendlere, er belastende. Hvilke «risikovurderinger» ble fore-

tatt i forkant? Alt dette har hatt, og får stor innvirkning i personellens hverdag».

HVA VIL DU SI KREVER MEST AV DEG SOM FORSVARETS HOVEDVERNEOMBUD?

«Det som krever mest av den rollen jeg er i, er kanskje å skape forståelse for at det å jobbe med arbeidsmiljø ikke er en belastning, men gevinstprosjekt. Ved å vektlegge slikt arbeid, får vi mange gratisverdier på en rekke andre områder».

DU HAR HATT FORSVARETS ÅRSRAPPORT TIL HØRING – HAR DU EN KORT KOMMENTAR?

«Forsvaret er preget av en dobbelthet, oppgaveløsning med lojalitet og ivaretagelse av sikkerhet og helse. Dette er et for-

hold jeg er opptatt av også i den nylig avgitte årsrapporten for 2014. Vi skal løse våre oppdrag men det skal skje på en sikker og trygg måte som ivaretar de ansatte og vernepliktiges helse. Et særlig ansvar påligger arbeidsgiver og de som styrer og kontrollerer virksomheten. Her er ikke politikerne fri for ansvar selv om de gjerne fremstår slik. Forsvarets ansatte er imidlertid så heldige og privilegerte ved at de alle har gode kolleger å støtte seg på. Dette gjør Forsvaret til en meget god arbeidsplass også i 2015».

Forsvaret og Bergans-meis

Det var sykkelfabrikanten Ole F. Bergan som startet det helnorske bedriftseventyret Bergans. Han var lei av stiv og sår rygg, etter å ha båret med seg utstyr og vilt på en av sine mange jaktturer. Han konstruerte like godt en bæremeis som sekken ble festet til.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Offisersbladet besøkte hovedkontoret på Loesmoen i Øvre Eiker kommune, og ble møtt av PR og kommunikasjons-sjef Ronny Hammer og salgssjef Hans-Jørgen Stengel, som for øvrig har bakgrunn som offiser. Nysgjerrighet rundt Bergans historie er én ting, men hva Bergans har levert og leverer til Forsvaret, var nok hovedgrunnen til besøket i distrikts-Norge. Stengel har jobbet i Forsvarets Logistikk-organisasjon og kjenner Forsvarets behov godt. Han forteller at det nok er ryggsekkene som Bergans har levert mest av til Forsvaret, men de siste årene har de utviklet og levert nye moderne varianter av sekker. Offisersbladet fikk også se en spesialdesignet sort stridsvest som leveres til marinejegerne. Nylig fikk de også inn en bestilling på stridssekker til Navy Seals.

Før besøket hos Bergans var over, viste Hans-Jørgen Stengel frem tre utgaver av en produktnyhet som ikke enda er lansert, nemlig nye jakt/feltstøvler. Støvlene er testet ut under tøffe forhold og har i lengre tid vært i daglig bruk av oppsynsmenn i store deler av landet. Ser man på katalogen til Bergans og produktutvalget de har, så er støvler bare et lite tilskudd i det enorme utvalget av kvalitetsprodukter fra denne helnorske bedriften. Eiker-bedriften har totalt 240 ansatte fordelt på kontorer i 28 land. Men nå litt om Bergans historie.

BERGANS HISTORIE I KORTHET

Ole F. Bergans geniale meis-opppfinnelse ble patentert i 1909, og gjorde med ett Bergans til en ledende leverandør av ryggsekker, og det har de vært i over 100 år. Når Roald Amundsen i 1911 nådde Sydpolen (90° 0' S), var ekspedisjonen utstyrt med ryggsekker fra Bergans. Dette var ingen ulempe i videre markedsføring, og i 1913 ble da også Bergans ryggsekker innført i det Norske Forsvaret. Mange husker vel de typiske grå ryggsekkene, som vi nå nylig har sett blant annet i filmen Kampen om tungtvannet», og fra utallige filmer fra før- og etterkrigstid.

Bergans produserte på 30 og 40-tallet også slirekniver og ski-bindinger og i 1960 begynte de produksjon av soveposer,

senere på 60-tallet startet de produksjon av ekstremanorakker. På 1970-tallet kom Bergans med den sammenleggbare kanoen, og på samme tid startet de med produksjon av telt. Bergans vokste godt på denne tiden, og utviklet bekledning og stadig nye produkter med god kvalitet. Hvem husker vel ikke Forsvarets grønne ryggsekk, som har vært i bruk helt opp til nyere tid.

Men i 1986 rammet tragedien Bergans, da fabrikken i Odalen brant ned til grunnen. Varer og halvfabrikata gikk tapt – inkludert alle produksjonsmønstrene. Bergans måtte gå til sportsbutikkene for å kjøpe tilbake sine egne produkter, slik at de kunne ta dem fra hverandre og tegne de tapte mønstrene. Produksjonen ble etter hvert flyttet til utlandet, og i 1996 ble hovedkontoret flyttet til Hokksund. Da var Bergans produkter såpass anerkjent for kvalitet, at flere og flere ekspedisjoner valgte utstyr fra Bergans, sponset av Bergans. Cecile Skog er vel en av de mest kjente, og folk ble enda mer oppmerksom på Bergans når de i 2001 ble sponsor for 71 grader Nord, med alt av klær og utstyr. Bergans har også sponset og levert alt av utstyr til Antarktis- Sydpolen- og Nordpolen-ekspedisjoner, samt klatrere som bestiger Mount Everest for å nevne noen. Bergans satser mye på god markedsføring.

DE SISTE NYVINNINGER, PRODUKTPRISER OG MILJØPRISER

I 2009 ble Bergans medlem av IEH (Initiativ for etisk handel), og mottar merket for god design av Norsk Designråd for sitt telt Wiglo. Bergans lanserer i 2012 sine merino-ull undertøy, samt den nye Glittertind-ryggsekken (Bergans of Norway). Ryggsekken vant den prestisjetunge bransjeprisen på OutDoor for sitt nyskapende SPINE-bæresystem.

I 2013 inngår Bergans samarbeid med det internasjonale, uavhengige bluesign®-systemet som har som mål å redusere tekstilindustriens påvirkning på mennesker og miljø i alle ledd. Systemet sikrer at fabrikkene håndterer farlige kjemikalier på tekstilnivå og overholder strenge krav til forbrukerens og arbeidstakerens sikkerhet, effektiv ressurbruk og miljøbeskyttelse. Den systematiske styringen av

leverandørkjede sikrer at det bare benyttes godkjente råmaterialer og kjemiske produkter i alle trinn av produksjonsprosessen. Samme år får de prisen EOCA Conservation Champion Award, som deles ut til selskaper som har tatt et positivt og konstruktivt initiativ innen bevaring av naturen. De vant også med sin Glittertind-sekk, Editors' Choice-pris av Backpackers Magazine på Outdoor Retailers sommermarked i Salt Lake City, og har dermed fått en av de tyngste prisene på det amerikanske markedet.



De nyutviklede Bergans-støvlene som enda ikke er lansert.



Dagens moderne sekk i Forsvaret moter Bergans-sekken fra de riktige gamle dager.

siden 1913



Hans-Jørgen Stengel viser frem den spesiallagde stridsvesten til kystjegerne.



Denne ryggsekken skal leveres til Navy Seals USA.



Denne har de fleste av oss hatt på ryggen. Den ble utviklet i 1956 og var i bruk helt til moderne tid.

Oberstløytnant med stort i FNs hovedkvarter i New York



Håvard jobber i hovedbygningen og kjenner FNs storsal godt.



Håvard Johansen møter på jobb i FN-hovedkvarteret i New York ikledd mørk dress hver dag. Dette er arbeidsantrekket i dette enorme kontorkomplekset på Manhattan.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Dette er den tredje artikkelen fra Offisersbladets FN-besøk i november 2014. Vi har tidligere skrevet om Sjøkrigsskolekadettene besøk i FN-hovedkvarteret, og om oberst Per Rønning i den Norske FN-delegasjonen. Nå er turen kommet til Håvard Johansen, som jobber i FN Sekretariatets avdeling for Fredsbevarende Operasjoner (DPKO), der han sitter med et stort ansvar, til å være midlertidig oberstløytnant i Hærens Sanitet.

Håvard har befalsskolen for Hærens Sanitet (94-95), KS 1 (97-99), Bachelor i Militære studier i 2005, KS 2/Hærstipen-

diat og Stabsskole 1 (som del av KS 2). Han har også fått med seg Master of Management, BI-ledelse, Makt og Mening, Human Resource Management, Kommunikasjon i organisasjoner, Krigens Folkerett på UiO og Endringsledelse på Høgskolen i Gjøvik. Han har tjenestegjort ved Brig N/ BN2 på Mauksstadmoen, TMBN - KFOR 4 og 5 i Kosovo, MUKS/FSAN med permisjon som Områdetillitsvalgt i BFO, KS 2/Hærstipendiat, TRADOK/Hæstaben, UNMIS HQ - Sudan (Khartoum), MINURCAT, CHAD (NOR CONT), Brig N SANBn, og i FN HQ New York fra 2012. En solid utdanningsplattform og variert tjeneste i inn- og utland,

ikke minst FN-misjonene han har deltatt i.

Offisersbladet har stilt Håvard noen spørsmål rundt den ansvarsfulle og spennende stillingen han har i FN-hovedkvarteret, og her er hans svar:

HVORFOR SØKTE DU DEG TIL SLIK TJENESTE?

Mitt første møte med FN var faktisk på FN observatør-kurs i Finland i 2007, og allerede da visste jeg at jeg hadde lyst til å tjenestegjøre i en FN misjon. Den første faktiske FN stillingen var som stabsoffiser i FN-hovedkvarteret i Khartoum i UNMIS i Sudan, i 2007-2008. Det var så lærerik og

ansvar



interessant opplevelse som gav mersmak og jeg takket derfor ja da jeg fikk tilbudet om å være personellsjef (S-1/G-1) i det norske FN bidraget til Tsjad i 2009 som bestod av et feltsykehus og et brønnborelag

HVILKEN STILLING INNEHAR DU I DAG – OG KAN DU BESKRIVE DINE ARBEIDS- OPPGAVER?

I dag er jeg planoffiser i FN Sekretariatets avdeling for Fredsbevarende Operasjoner (DPKO) Der jobber jeg som sekondert norsk offiser i FNs militære konto (Office of Military Affairs), med å planlegge og generere (strategisk rekruttering) FN-styrker fra medlemsland til pågående eller nye operasjoner. Som ansatte i Sekretariatet er vi internasjonale tjenestemenn for FN (International Civil Servant), hvilket betyr at vi skal jobbe for FNs interesser og

behov og ikke for vårt eget eller andres land. Dette er faktisk viktig å ha med seg for det er 193 medlemsland i FN som alle har en FN-delegasjon som representerer hvert lands interesser, deriblant den Norske FN delegasjonen, som har egne militært ansatte som representerer Norge opp mot FN. Jeg må altså i denne sammenhengen behandle Norge på like linje med alle andre medlemsland, og rapporterer ikke til Norge, men til FN, gjennom FNs militær-rådgiver opp til Undergeneral-sekretæren for DPKO og til syvende og sist Generalsekretæren i FN.

DET KAN VIRKE SOM OM DU HAR ET MEGET STORT ANSVAR, SOM MAN SKULLE TRO BLE TILLAGT ET BETYDELIG HØYERE GRADSNIVÅ. HVORDAN KAN DU FORKLARE DET?

Dels er nok det på mange måter riktig

fordi i motsetning til for eksempel NATO eller andre større militære organisasjoner, består FNs militære avdeling innen DPKO av bare rundt 90 offiserer fra hele verden, som til sammen skal planlegge, rekruttere til, og monitorere 16 fredsbevarende operasjoner med over 90.000 militært FN personell. Og da er det slik i vår avdeling at 1-2 offiserer dekker et helt fagområde for hver FN-misjon, og da faller hele spektret av oppgaver på oss, alt fra å gjøre enkle kontorprosedyrer til å lede FN-inspeksjonsreiser, til både medlemsland og pågående misjoner. Jeg tror også at man får mer krevende oppgaver og ansvar etterhvert som man får mer erfaring, etter over 3 år her borte, har jeg stadig fått flere spennende oppgaver. Jeg leder for eksempel FN delegasjoner til medlemsland for å inspisere FN styrker før deployering, og jeg koordinerer og leder

Saksbehandling og i perioder mye papirarbeid, fører til lange dager på kontoret.



forhandlinger med medlemsland i forhold til hvilket materiell de skal deployere med, og hvordan FN skal kompensere dem for dette.

HVORDAN KAN EN TYPISK ARBEIDSDAG SE UT, OG INNEBÆRER JOBBEN MYE REISEVIRKSOMHET?

FN følger til en viss grad amerikansk arbeidskultur, hvilket vil si at man begynner mellom 0830-0900 om morgenen men jobber gjerne til 18-19, selv om kjernetiden er 9-17. Dagligantrekket i FN HQ er dress og hverdagen består ofte av saksbehandling og kommunikasjon til og fra pågående FN misjoner man har ansvaret for, i tillegg til møter med representanter for medlemsland som bidrar eller ønsker å bidra med militære styrker i pågående eller fremtidige operasjoner. Vi håndterer også rekrutteringsaker av Militære observatører, stabsoffiserer og flaggoffiserer til fredsbevarende operasjoner. Det er vårt kontor som håndterer intervju og rekrutteringsprosessen av Styrkesjefer til FN (Force Commanders). Fra tid til annen er det feltreiser til misjonen man har ansvar for, eller til medlemsland som forbereder seg til deployering. Jeg har for eksempel reist til Mali flere ganger, og har blant annet besøkt Kina, Senegal, Guinea og Gambia. For tiden driver vi også og forbereder reiser til Elfenbenskysten og Burkina Faso som er land som skal bidra til FN- misjonen i Mali.

HVILKE KRAV STILLES FOR Å KUNNE SØKE PÅ EN SLIK STILLING, OG MÅ DU SØKE PERMISJON FRA FORSVARET?

Stillinger blir som regel lyst ut 1-2 ganger i året, og tildeles ikke direkte til medlems-



Man jobber i et svært internasjonalt miljø. Foto: Privat

land, det vil si at Norge "eier" ingen faste stillinger men kan nominere kandidater. Disse må på selvstendig grunnlag konkurrere seg til stillingene. FN er strenge på sine krav, så man må fylle de formelle kravene, noe som innebærer et visst antall år i stilling, utdanning på masternivå eller tilsvarende og det er veldig viktig å ha internasjonal erfaring, ikke nødvendigvis fra FN, selv om det er fordel. Det lønner seg også å ha noe erfaring over taktisk nivå, tjeneste fra Forsvarsgrenstab eller Forsvarsstab/FD, er veldig nyttig og

hjelper i uttaket. Man må også gjennom intervju og muligens noen skriftlige prøver før man eventuelt får tilbud om stilling.

Man får permisjon når man konkurrerer seg til stillingen, og vil være i kategorien "tjeneste uten lønn" men stillingen regnes som militær erfaring/kompetanse, og vil forhåpentligvis også gi deg en spisskompetanse som kan gjøre deg konkurransedyktig på enkelte nasjonale stillinger når man vender tilbake.

15 %
medlemsrabatt

VI STILLER OPP NÅR DU ER PÅ ØVELSE

Med vår Super husforsikring kan du reise på øvelse i trygghet om at huset ditt er i gode hender. Skulle det oppstå en skade er det vår jobb å ta hånd om den. Og husk at våre mest fornøyde kunder faktisk er de som har hatt en skade.

Super husforsikring sikrer deg også en gratis boligsjekk.

Vil du vite mer om Super husforsikring?

RING FP PÅ TELEFON 21 07 57 10

I samarbeid med:

FP



Rolig, vi hjelper deg.



Utdanning lønner seg

Ny personellordning, McKinsey som går løs på det meste, FMR, nytt sikkerhetspolitisk bilde og en langtidsplan på trappene. Og ikke minst en forsvarsminister som varsler et nytt konsept og at vi må tenke nytt. Alt dette i kjølvannet av den største omstillingen i offentlig sektor med et Forsvar som har omstilt, endret og vært under et konstant press i godt over et tiår. Samtidig har det vært levert både på hjemme og ute. Avdelinger som er etterspurt, enkelt offiserer er anerkjent for sin dyktighet og evne til å tilpasse seg et samlet korps av både utenlandske og norske politikere som skryter uhemmet av våre beste menn og kvinner sin innsats. Hva er dette nye behovet for ny kompetanse og en annen innretning egentlig.

Det å tilpasse seg, følge utviklingen og ha fokus på å oppnå effektivisering er et nødvendig fokus. Det som er vanskeligere å forstå er det manglende fokuset på det som er bra, det som fungerer og hvorfor det er slik. Et av disse områdene som vi nå aner er under stort press er utdanningsområdet. Bakgrunnen er i hovedsak knyttet til ny ordning for militært personell og behovet for ytterligere effektivisering og modernisering. Særlig den ønskede innføringen av ny ordning for militært personell blir sett på som en mulighet til å gjøre noe med utdanningssystemet. Det å innføre dette samtidig som en går løs på et kjent utdannings ordning vil jeg advare mot. At det finnes noen potensialer i å tilpasse er sikkert, men det kloke er å gjøre dette når vi vet litt mer om hva ny personellordning faktisk vil medføre.

Når det eventuelt skal gjøre blir det avgjørende å ha et fokus på hva er den militære profesjon og hva trengs av utdanning for den som skal utøve dette yrke, både på det lavere nivået, Krigsskolene og høyere stabsutdanning. Det særlige fokuset vi har hatt på profesjon og dannelse er det vi må ta med oss videre. Forsvaret skal i de store utføre de samme oppgavene i framtiden med et fokus på krise- og krigshåndtering. Her kan en ikke kjøpe enkelt fag fra ulike høyskoler og universitet. Det må være fokus på en integrert utdanning hvor profesjonene og lederen står i fokus. Det er suksessen til et robust, profesjonelt og dyktig befalskorps. Snarveier og kreative løsninger på utdanningsområdet kan ha ekstreme konsekvenser for den enkelte og for Forsvaret. Løsningen ligger først og fremst i et større fokus på det gode vi har i dagens utdannings-system, et særlig fokus på viktigheten av dannelsen inn i yrke som skjer på Befals- og Krigsskolene og nok plasser til å fylle strukturen i framtiden.

Jens Jahren

Leder BFO



T35 er mer enn en aldersgrense

«Ny militær ordning» vil bli en realitet. Jobben nå er å sørge for et innhold som vi kan tro på. BFO har de siste ukene brukt mye tid og ressurser på temamøter i mange av Forsvarets garnisoner, og vi får mye og god informasjon fra ansatte på alle nivåer. Realitetene i ny militær ordning starter å synke inn blant Forsvarets ansatte. Det er mange spørsmål som blir stilt, og bekymringer som er reist. BFO opplever at våre innsigelser til arbeidet har god forankring blant alle ansatte – uavhengig av organisasjonstilhørighet. Og det er tre områder som peker seg ut.

T35. «Mellomlangt tilsettingsforhold». Eller «det samme som i dag». Når alle ledere siste åtte år har snakket om å beholde og utvikle som de store problemene (inkludert høy turnover og rotasjon), er det paradoksalt at man viderefører dagens største hinder for ny utvikling og tenkning. Ved å benytte alder som en sikkerhetsventil for å holde personellstrukturen i balanse, vil man aldri kunne oppnå de andre målene som forsvarsledelsen og Forsvarsdepartementet ønsker seg. Det enkle er ofte det beste, og her er svaret; T35 må fjernes som et mellomlangt ansettelsesforhold!

Overgangsordninger. Til hva da?

Det er mange spørsmål om hvordan dette gir seg utslag for den enkelte. Og det er lett å forstå. Det som imidlertid gjør det vanskelig er mangelen på beskrivelsen av «sluttilstanden». Det er allerede snakk om overgangsordninger, men hvordan kan man diskutere dette når man ikke vet hvor man skal? BFO mener at nå må Forsvarsdepartementet og Forsvarets ledelse ta seg tid til å beskrive en fremtidig struktur som tilkjennegir «hvem som skal kunne gjøre hva». Dette vil gi alle ansatte en viss retning på de karrierevalg som ligger der fremme. I dag vet man knapt hva neste stilling skal inneholde.

Informasjon. «Dette er første info'en vi har fått»

Alle vi har snakket med gir uttrykk for frustrasjon over hvor lite de har fått vite om ordningen fra linjen. Dette gjelder på mange nivåer. Så å si uten unntak er det informasjonsvakuum under nivå to. Dette må Forsvarets ledelse ta på alvor! Akkurat nå vil rykter, tro, meninger og lokale agendaer styre med- eller mot-kreftene (og begge finnes!) til ordningen og det er ingen tjent med!

Det er lokalt engasjement om ny militær ordning. T35 skaper sinne, frustrasjon og oppgitthet da det er særdeles liten tro på at dette vil virke. Vi vet at det er skrevet et brev til politikerne om dette, kanskje blir det flere. Og mitt budskap til forsvarlets øverste ledelse samt våre politikere; ta den lille risikoen det er: fjern T35! Dette vil da kunne danne grunnlag for de andre gode forslagene som ligger i ordningen for å kunne øke muligheten til å beholde godt kvalifisert personell.

Risikoanalysen med hensyn til alternativet er enkel; Risikoen er større ved å videreføre dagens aldersgrense da folket fortsatt vil slutte tidlig. Dermed vil også mye av de andre tiltakene bli vanskelige å innfri.

Skatt – pendling – skatteåret 2014

GENERELT

Med pendler menes en person som reiser mellom bolig på arbeidsteden og annen bolig, hvor den sistnevnte er å anse som personens virkelige hjem (iht folkeregisteret).

Vi må alle påregne å ha utgifter til livsopphold, det vi si bl.a. mat, bolig og reise til/fra jobb. Disse utgifter er i seg selv ikke fradragsberettiget. Men har man større utgifter enn det skattemyndighetene har satt som minimum til livsopphold, så kan disse være fradragsberettiget helt eller delvis.

Har man utgifter til steder, så regnes de livsoppholdsutgifter man har der hvor man arbeider, som merutgifter. Disse kan (helt eller delvis) føres til fradrag i inntekten.

Samboere uten felles barn vurderes som to enslige. Det vil si at en som pendler enten må holde seg under 30 m²-regelen eller 3 år/50 % -regelen.

ENSLIG PENDLER

Enslige født i 1993 eller senere anses å ha sitt skattemessige bosted i foreldre-hjemmet. Enslige født i 1992 eller tidligere anses å ha sitt skattemessige bosted

- Pri 1 der de har sin selvstendige bolig
 - Pri 2 i foreldrehjemmet hvis man pendler til uselvstendig bolig/hybel
- Enslig pendler født i 1992 eller tidligere må normalt ha en reisehyppighet til hjemmet minst hver tredje uke.

Familieforsørger som pendler
Familieforsørger har sitt skattemessige bosted der de har felles bolig med ektefelle og/eller barn.

Post 3.2.7 – Merkostnader til kost og losji mv. ved tjenestereiser/arbeidsopphold utenfor hjemmet

Kost (3 måltider)

Merutgifter til kost kan trekkes fra. Satsene pr døgn er de samme for enslige og for familieforsørgerne. 670 kr Hotell u/frokost

603 kr Hotell m/frokost

300 kr Pensjonat og lignende

195 kr Hybel/brakke med kokemuligheter, eller når du ikke kan sannsynliggjøre dine utgifter.

Hvis du spiste i bedriftskantine med subsidiert mat f eks i en av Forsvarets messer til kr 97,25 pr dag, så kan du fradragsføre laveste sats.

«Kveldsmåltid» (fjerde måltid)

Skattedirektoratet anser tre måltider pr dag som det normale og omtaler ikke et «fjerde måltid». Spørsmålet kan være - har du utgifter til mat (kun ett sted) eller har du merutgifter til mat (altså pendler og fører det som kalles to husholdninger)? Skattebetalere som pendler, og som f eks spiser i felles messe, kan enten kreve fradrag for faktiske utgifter eller bruke standard sats.

Hvis du får fri kost eller refundert kostnader etter regning, så skal du skatlegges for kostbesparelse med 82 kr pr døgn for tre måltider (skal innrapporteres av arbeidsgiver).

Merk – Forsvaret (FLA) har lagt seg på en praksis hvor man innrapporteres med kostbesparelse så sant man ikke har fravær som følge av avspasering, ferie, sykdom, tjenestereise etc. Dager som man altså stryker seg ut fra kostlisten for eksempel av behagelighetshensyn, vil også bli innrapportert.

Du har rett til fradrag for ulegitimerte småutgifter (f eks til kveldsmåltid) med 82 kr pr døgn for hvert døgn du er innrapportert med fordelsbeskatning.

Pendlere som får kontantbeløp fra Forsvaret for merutgifter til kost pålydende 195 kr pr dag, gis ikke i tillegg fradrag for småutgifter/fjerde måltid.

Betales messekosten selv, og man får fradrag etter et av standardfradragene, gis det ikke i tillegg fradrag for faktiske utgifter, eks til et fjerde måltid.

Losji (hybel/kvarter)

Forsvarets standard hybel/kvarter er av myndighetene definert som uselvstendig bolig (maksimum 30 m² boareal pr person for enslige). Det betyr at hvis folkeregisteret har registrert deg bosatt annet sted i landet, og du har boutgifter der også, så får du pendlerfradrag. Merutgifter til messerommet kan trekkes fra. Ta kopi av lønsslippen som viser leien for kvarter. Det er også mulighet for at boligkontoret

kan utstede bekreftelse, hvor hybelens standard og boflate oppgis (f eks med/uten kokemulighet). Fri losji fra arbeidsgiver antas ikke å gi overskudd, men kompensasjonen skal innrapporteres av arbeidsgiver (oppgavepliktig).

Post 3.2.8 – Reisefradrag hjem/fast arbeidssted

Denne posten er primært beregnet på daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted. Men hvis du er ukependler, og i tillegg må dagpendle mellom hybelen og arbeidsstedet, så fører du disse reiseutgifter til fradrag her.

Reisefradraget beregnes vanligvis med utgangspunkt i korteste avstand mellom hjem og fast arbeidssted og etter en sats på kr 1,50 pr km. Det gis bare fradrag for den delen av reisefradraget som overstiger 13 950 kr. Hvis du har faktiske utgifter til bompenger og/eller ferje, og de samlede kostnader overstiger 3 300 kr i året, så gis det fradrag for hele beløpet. Det er kun én egenandel for reiseutgifter etter summen av post 3.2.8 og 3.2.9.

Post 3.2.9 – Reisefradrag ved besøk i hjemmet

Det gis fradrag for reiser ved besøk i hjemmet når du av hensyn til ditt inntektsgivende arbeid må bo utenfor ditt hjem og etter samme regler og satser som for post 3.2.8.

Reiseutgifter betalt av arbeidsgiver er oppgavepliktig, men ikke skattepliktig. Overskytende reiseutgifter (som ikke er dekket av arbeidsgiver) er fradragsberettiget. Besøksreiser (årlig gratis reise, jf BTF 4-002) er ikke oppgavepliktige og ikke skattepliktige!

Avslutning

Jeg har her belyst problemstillinger som gjelder for mange pendlere. Her er det ikke ett fasitsvar, og praksisen varierer hos de ulike skattekontor. Mange tar kontakt med sitt skattekontor og gjennom dialog får fastsatt sine fradragsmuligheter!

Grethe Bergersen
Forhandlingsleder BFO

BFO-GRUNNKURS PÅ SESSVOLLMOEN



BFO har gjennomført BFO grunnkurs for tillitsvalgte, ved flere avdelinger på Sessvollmoen. Med dette stiller de nå enda bedre forberedt i sine svært viktige verv. Instruktørene Håvard Støle, Sandra Tjørn og Gunnar Lie Eide, kunne registrere at interessen var svært stor og at kompetansen blant kursdeltakerne var meget høy allerede før kursstart. BFO-medlemmer kan nå føle seg trygge på at de blir enda bedre ivaretatt. Spesielt ble temaet rundt arbeidsmiljø nøye gjennomgått og debattert i kurset.

Videre ble det kjørt et medlemsmøte som tok for seg ny befalsordning. Interessen for dette temaet var meget stor og vi kunne notere oss mange gode innspill, som vil bli ivaretatt i BFO sitt videre arbeid som partsnivå i denne viktige saken. BFOs meget gode forsikringer ble også gjennomgått på medlemsmøtet. BFO takker både gamle og nye medlemmer for at vi ble så godt mottatt. Vi lover å videreformidle alle de gode innspill og stille opp når vår assistanse er påkrevet.

Tekst og foto Gunnar Lie Eide



BFO-GRUNNKURS PÅ MADLA

Mandag 9. februar ble det gjennomført et BFO grunnkurs for tillitsvalgte og BFO medlemmer på KNM Harald Hårfagre (Madla).

En sammensatt gruppe av BFO medlemmer og ATV'er fra HV 08, Joint Warfare Centre og Madla møtte for å få litt faglig påfyll fra BFO tillitsvalgte Hans Petter Myrseth, Gunnar Lie Eide, John Strømseng og Tor Erik Eide.

I løpet av fire timer fikk deltagerne en grundig innføring i Befalets Fellesorganisasjon, BFOs prinsipp og handlingsprogram, BFO skolen, hvordan skape og drifte lokalforeninger, hva menes med medbestemmelse og styringsrett, gode tips om det å være tillitsvalgt og relevante lover og avtaler. I tillegg ble det lagt inn en kort og presis orientering om BFOs unike forsikringsordninger, samt ny militær ordning. Kurset var lagt opp med en kombinasjon av faglig informasjon gitt av HTV FOH Hans Petter Myrseth og praktisk erfaring fra daglig tillitsmannsarbeid fra HTV Sjøforsvaret Tor Erik Eide, ATV Kysteskadere John Strømseng og sentral tillitsvalgt Gunnar Lie Eide.

Deltagerne var godt fornøyd med innretningen på kurset, og uttalte at det er en stor fordel å få mer kunnskap om den tjenestemannsorganisasjonen man er medlem av, og ikke minst få innblikk i hva BFO står for og hvilken påvirkning BFO har. De ulike temaene skapte også en god plattform for relevante spørsmål og diskusjoner.

Kurset ble avsluttet på tradisjonelt BFO vis. To av deltagerne ble trukket ut og vant hver sin fine premie. En vellykket ettermiddag hvor det ble gitt nyttig informasjon, samt servert god pizza til deltagerne. Nok en gang har BFO gjennomført et grunnkurs for å bidra til at tillitsvalgte og medlemmer skal bli bedre kjent med hvilken unike posisjon BFO har i vårt daglige virke.

Tekst: Hans Petter Myrseth

Foto: FMS og BFO



**Kunnskap
er makt!**



BFO-GRUNNKURS PÅ SKJOLD

Tirsdag 20. januar ble BFO-grunnkurs gjennomført for tillitsvalgte og medlemmer på Skjold. En motivert og ung gruppe av BFO medlemmer og ATV'er møtte i undervisningsbygget for å få litt faglig påfyll fra BFO tillitsvalgte Hans Petter Myrseth, Gunnar Lie Eide og Rune Isvik.

For mange av de fremmøtte var det godt å kunne sette seg i en varm undervisningssal med varm kaffe etter å ha drevet med vinterdrill og annen tjeneste store deler av dagen i 30 minus grader. I løpet av fire timer fikk deltagerne en grundig innføring i Befalets Fellesorganisasjon, BFOs prinsipp og handlingsprogram, BFO skolen, hvordan skape og drifte lokalforeninger, hva menes med medbestemmelse og styringsrett, gode tips om det å være tillitsvalgt og relevante lover og avtaler.

Kurset var lagt opp med en kombinasjon av faglig informasjon gitt av HTV FOH Hans Petter Myrseth og praktisk erfaring fra daglig tillitsmannsarbeid fra HTV Hæren Rune Isvik og sentral tillitsvalgt Gunnar Lie Eide.

De tillitsvalgte var godt fornøyd med innretningen på kurset, og uttalte at slikt faglig påfyll gir mer trygghet og motivasjon for å engasjere seg i tillitsvalgtrollen. De ulike temaene skapte også en god plattform for relevante spørsmål og diskusjoner.



Kurset ble avsluttet på tradisjonelt BFO vis. To av deltagerne ble trukket ut og vant hver sin fine premie. En vellykket dag under arktiske forhold hvor Befalets Fellesorganisasjon og tillitsvalgt-rollen virkelig ble satt på kartet.

Tekst: Hans Petter Myrseth

Foto: Gunnar Lie Eide



BFO SAMLET SINE HOVEDTILLITSVALGTE

HTV-samling ble avholdt på Thon hotell Arena i Lillestrøm fra 2-4. mars. Dette var årets første samling, og hovedtemaene var Forsvarssjefens Fagmilitære Råd, videre arbeid med BO, Forsvarssjefens Virksomhetsplan og lokalt lønnsoppgjør 2015/ mellomoppgjøret. Det ble også satt av tid til mediatraining og hvordan takle en hektisk hverdag med mange henvendelser fra både media og medlemmer i vanskelige saker. BFO hadde innleid ekspertise utenfra for å foredra om «TV og psykologisk negativitet». Et målrettet kurs for økt trivsel, bedre stresshygiene og pressmestring. Foredragsholder Egil-Arne Skaun Knutsen er Psykolog, tidligere KS utdannet offiser i Hæren med ti års tjeneste, 11 år i Statoil hvor av 7 som toppleder.

Videre var BFOs ledelse til stede og orienterte HTVene om FPH, ATF, Forsikringer – detaljert gjennomgang (læring), Informasjon fra BFOs Forhandlingsutvalg om pågående arbeid. Siste del av samlingen var satt av til HTVene, der de kunne ta opp aktuelle saker fra sitt virkeområde. De 18 HTVene og frikjøpte tillitsvalgte var meget fornøyd etter tre lærerike dager på Lillestrøm.

Einar Holst Clausen





- FLYTTING INN/UTLAND • DØR TIL DØR HELE EUROPA
- OVER SJØ HELE VERDEN • PAKKING/EMBALLASJE/BEFARING

TLF: +47 33041100/+47 48015418 | post@flyttespesialisten.com

Bankløkka 13 3183 Horten

www.flyttespesialisten.com
INTERNATIONAL REMOVALS



-ditt valg når kvalitet og trygghet teller!

EN HEDERSMANN HAR GÅTT BORT

Det var med sorg vi fikk melding om at tidligere omstillings-tillitsvalgt, og organisasjonssekretær i BFO, Guttorm Jacobsen, brått og uventet gikk bort torsdag 12. februar. Ved Guttorms bortgang har BFO-familien mistet et av sine beste medlemmer.

Etter et langt og aktivt militært liv som instrumentmekaniker kom Guttorm til BFO som omstillingstillitsvalgt i 2003 ifm den pågående omstillingsprosessen i FLO. Fra 2006 jobbet Guttorm som organisasjonssekretær frem til han gikk av og ble pensjonist i januar 2010.

I BFO husker vi Guttorm som en omgjengelig og trivelig kar, som med sitt engasjement for andres ve og vel bidro til BFOs medlemmers beste. Termosen med te var hans kjennemerke, og hans kunnskap og interesse for norskproduserte potetprodukter var smittende og underholdende.

Vi visste alle at Guttorm hadde vært syk den siste tiden, men han hadde helt til sist uke avtale om å komme oppom i sekretariatet til en kopp te, og en prat. Det var derfor svært uventet og trist for oss alle at han gikk bort så fort.

Hele BFO-familien og BFOs medlemmer har mye å takke Guttorm for!

Vi lyser fred over Guttorms minne!



OSLO OG AKERSHUS HEIMEVERNSDISTRIKT 02

OMRÅDESJEF

Stillingen som områdesjef for Garderfjell HV-område 02207 er ledig fra 01.04.15. Stillingen er et verv, og er tillagt kapteins (kapteinløytnants) grad. Stillingen kan søkes av yrkesbefal, vernepliktig og utskrevet befall samt HV-befal. Områdesjef stillingen er på åremål. Søkeren skal fortrinnsvis være bosatt innenfor området eller i nær tilknytning til områdets geografiske grenser.

Stillingen avlønnes i 7-9 % i statens lønnsregulativ for kapteiner. For tiden lønnstrinn 55. Lønnen justeres etter lønnsutviklingen for lønnsrammene for graden. Lønnsordningen er tre-delt og består av en årlig fast lønns- og godtgjøringsdel og to variable lønnsdeler. Søknad, vedlagt rettkjente avskrifter av vitnemål/attester, stiles til Generalinspektøren for Heimevernet og sendes tjenestevei til:

Oslo og Akershus heimevernsdistrikt 02
Postboks 800, Postmottak
2617 Lillehammer

innen 20.03.15

Spørsmål om stillingen kan rettes til:
Major Nils Andberg, G-3/HV-02
Telefon 23 09 26 50 Mail: nandberg@mil.no

BFO HAR FÅTT NY HTV I LUFTFORSVARET



Magne Bjerva Sagvolden er 34 år, og er oppvokst i Skien. Han flyttet til Bodø i 2003 etter krigsskole, og har bodd der siden. Han jobbet i luftvern etter NAD frem til 2014 i Bodø, og på Ørland siden august 2014.

Magne ble lokalforeningsleder i Bodø og ATV for 132 Luftving, og jobbet mye med omstillingen og nedleggelse av luftvingen, inkludert opprettelse av ny samlet luftvernstruktur ved 138Luftving. Han ble selv med til Ørland i forbindelse med omstillingen, og jobbet der til han nå tiltrår som HTV.

I jobben som ny HTV er han som han selv sier, opptatt av tett og godt samarbeid med ATVer, og å balansere tiden på Rygge med tiden ute ved avdelinger. Videre er han opptatt av godt samarbeid med andre HTVer, hvor omstillingen i Luftforsvaret også får betydning, og ikke minst et godt og konstruktivt samarbeid med arbeidsgiver, for å finne de beste løsningene på de utfordringer Luftforsvaret står ovenfor.

BFO ønsker Magne velkommen på laget, og ønsker han lykke til som ny HTV i Luftforsvaret!

ORIENTERING OM NY MILITÆR ORDNING - ØRLAND FØRST



Midt i februar traff nestleder BFO Rune Rudberg Ørlandet hovedflystasjon som et rakettnedslag. Som første avdeling i Forsvaret fikk Ørlandet oppleve BFO temaseminar om «ny militær ordning». Et fullsatt Valhall fikk i løpet av tre timer ny kunnskap om bakgrunnen for og historien frem til der ordningen er i dag.

«Ny militær ordning» vil bli en realitet, og BFO ønsker den velkommen! Men- og det er alltid et men, vi er ikke fornøyde med alt som er foreslått. Og det er bekymringsverdig hvor lite flinke arbeidsgiver er til å informere om det som kommer, hva det kan bety for den ansatte og hvilken påvirkning som fortsatt er mulig.

I løpet av temaseminaret ble det gitt en objektiv fremleggelse av innholdet i det Forsvarsdepartementet har lagt inn i anbefalingen og en engasjert beskrivelse av hva vi mener må bli bedre. Som en i ledelsen fra stasjonen sa; «Dette var den første innføringen som har blitt gitt om temaet, og foreløpig konklusjon er at dette ikke vil øke muligheten til å beholde og utnytte medarbeiderne» - ordningen vil ikke virke. Og dette er BFO helt enige i!

Den største utfordringen med ny militær ordning er «T35». Denne anbefalingen viderefører problemene med avdelingsbefalsordningen- og da er man vel like langt?

BFO har på Ørland gjennomført det første av mange temamøter rundt omkring i det ganske land. Ørland hovedflystasjon fikk informasjon om bakgrunnen for den nye militære ordningen og hva BFO mener i denne saken. BFO skal i tiden fremover gjennomføre flere orienteringer rundt om i landet.

Sammen med Offisersbladets første utgave i år, har medlemmene fått et temahefte. Dette er BFOs utgangspunkt for den videre påvirkning og argumentasjon for de militært ansattes rettigheter og plikter.

Tekst: Jon Vestli, BFO Skolen

Foto: BFO



PÅ TUR TIL HIMALAYA

BFO får mange henvendelser fra medlemmer som søker økonomisk støtte til forskjellige aktiviteter. I denne artikkelen kan du lese om Victoria som har vært i Himalaya.

Før jul i fjor kontaktet Victoria Waage BFO lokalforening Bodø og anmodet om noe økonomisk støtte ifm at hun skulle gjennomføre en opplevelsestur til Himalaya.

I utgangspunktet var ikke dette noe som kanskje lå innenfor mandatet for eventuell medlemspleie, men BFO Bodø ønsket allikevel å støtte et spennende initiativ der vi kunne bidra til at Victoria fikk oppfylt sin planlagte tur.

Gjennom en positiv dialog med FRITV Hans Petter Myrseth, fikk Victoria muligheten til å gå til innkjøp av 1 par solide gå staver, betalt av BFO.

Efter turen hevdet Victoria: «De kom spesielt godt med i høyden da det var tungt å komme seg fremover».

I BFO så setter vi medlemmene i fokus. Det betyr at alle henvendelser behandles profesjonelt. Det er ikke slik at man får støtte til alt og enhver, men kreative og spennende aktiviteter som denne turen til Himalaya måtte vi støtte.

Dette var ingen konkret BFO aktivitet, men en fysisk anstrengelse som underbygger mottoet om at militært personell skal holde seg i fysisk god form.

Ett motto som BFO støtter fullt ut.

Har du planer om aktiviteter på egen hånd, eller sammen med andre medlemmer? Ta kontakt med din lokale tillitsvalgt eller BFO sentralt så kan vi hjelpe deg videre med en eventuell søknad.

Tekst: Hans Petter Myrseth

Foto: Privat



VERVEDE - ÅREMÅLSKONTRAKTER



BFO har tidligere etterspurt en løsning på saken gjennom kontaktforum i

Forsvarsdepartementet og ser meget positivt på at det nå foreligger en løsning.

Med hjemmel i forskrift til tjenestemannsloven åpner FD nå for at vervede med åremålskontrakt som utløper innen ny personellordning trer i kraft, kan få fornyet sitt tilsetningsforhold med en periode. Det er en forutsetning at den vervede har en kompetanse som tilsier fast tilsetting etter ny personellordning.

Tekst: Hroar Sanna

Foto: Forsvarets Mediesenter



SEKRETARIAT BEFALETS FELLESORGANISASJON 2015

KOMMUNIKASJONSAVDELINGEN



Leder Kommunikasjonsavdelingen
Viggo Holm
400 36 653
viggo.holm@bfo.no



Lars Andreas Irgens
Rekrutterings- og
webansvarlig
988 82 958
lars.irgens@bfo.no



Lars Kristian Danielsen
Markedsansvarlig
905 85 355
lars.kristian.danielsen@
bfo.no



Einar Holst Clausen
Redaktør Officersbladet
928 14 251
offisersbladet@bfo.no



Leder BFO
Jens Jahren
930 05 202
jens.jahren@bfo.no



Nestleder BFO
Rune Rudberg
934 20 377
rune.rudberg@bfo.no

FORHANDLINGSUTVALGET



Hroar Sanna
Forhandlingsleder
916 55 727
hroar.sanna@bfo.no



Tom Skyrud
Forhandlingsleder
473 87 648
tom.reidar.skyrud@bfo.no



Grethe Bergersen
Forhandlingsleder
452 49 410
grethe.bergersen@
bfo.no

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE



Rune Isvik
400 29 792
htv-haer@bfo.no
Frikjøpt Hær 50%



Tor Erik Eide
922 10 930
htv-sjo@bfo.no
Frikjøpt Sjø



Sekretariatsleder
Arild Helgesen
934 99 445
arild.helgesen@bfo.no

ADMINISTRASJON



Lars Omberg
Forhandlingsleder
920 91 238
lars.omberg@bfo.no



Even Mølmsaug
Forhandlingsleder
990 94 678
even.molmsaug@bfo.no



Jon Vestli
Kompetanseutvikler/
BFO-skolen
953 65907
jon.vestli@bfo.no



Kyrre Felde
IT-drift og
arkivansvarlig
970 99 880
kyrre.felde@bfo.no



Mona Eriksen Rudberg
Seniorrådgiver
medlemsregister,
forsikringer og andre
medlemsavtaler
924 28 698
mona.rudberg@bfo.no



Mona Audne
Økonomileder
957 50 165
mona.audne@bfo.no



Gunnar Lie Eide
400 29 791
gunnar.lie.eide@bfo.no
Nord-Norge



Thomas Olsen
908 36 490
thomas.olsen@bfo.no
Midt-Norge



Hans Petter Myrseth
909 98 298
hans.myrseth@bfo.no
Midt-Norge



John L Strømseng
926 24 550
john.stromseng@bfo.no
Vest



Håvard Støle
404 71 718
havard.stole@bfo.no
Indre Østland



Tor Gunnar Framnes
930 53 744
tor.framnes@bfo.no
Viken
Utland



Magne Sagvolden
995 53 453
htv-luft@bfo.no
Frikjøpt Luft

SAMARBEIDSGRUPPE BODØ OG ØRLANDET

Omstillingen i Luftforsvaret er i full prosess, og mange av Luftforsvarets ansatte er direkte berørt.

Ved Bodø hovedflystasjon og på Ørlandet har man to ulike problemstillinger. Bodø hovedflystasjon skal legges ned, mens Ørlandet skal bygges opp til en ny kampflybase. Begge problemstillingene er krevende, og Luftforsvaret er helt avhengig av at prosessene blir godt planlagt, koordinert og ikke minst gjennomført. I den forbindelse er det etablert en velfungerende omstillingsgruppe på begge plasser som sørger for dette. Befalets Fellesorganisasjon tar også omstillingen i Luftforsvaret på alvor. Dette alvoret har blant annet blitt omsatt gjennom etableringen av en samarbeidsgruppe mellom Bodø og Ørlandet. Mandatet er som følger:

Arbeidsgruppen skal i fellesskap søke å lage planer og gjennomføre aktivitet som, i et kortsiktig- og langsiktig perspektiv, skal ivareta medlemmenes interesser samt bedre den enkeltes situasjon i forbindelse med omstillingen og endrede arbeidsmiljø. Det skal fokuseres på optimale løsninger for våre medlemmer opp i mot gjennomføring av de politiske vedtak som foreligger – det skal ikke arbeides med alternative løsninger ("omkamp").

Omstillingen i Luftforsvaret krever tydelighet og ikke minst evne og vilje til å informere de ansatte. Usikkerhet og mangelfull informasjon er ofte roten til misnøye og unødvendig uro i organisasjonen. Den etablerte samarbeidsgruppen som består av lokalforeningslederne på Bodø og Ørlandet, samt FRITV Hans Petter Myrseth ønsker å bidra innenfor en positiv kontekst.

Samtidig ønsker samarbeidsgruppen å fokusere på faktorer som direkte påvirker fremdriften og etableringen av det «nye Luftforsvaret». Viktige spørsmål i denne forbindelse vil være:

- Rekruttering til ny kampflybase – hvilke tilbud må være på plass?
- Økonomi – Skal Luftforsvaret drive dette alene, eller må resten av Forsvaret bidra. Omstilling koster.
- Innfasing av F-35 – Kompetanse bygging – hva skjer, og hvordan skjer dette?



Samarbeidsgruppen vil gjennom den politiske ledelsen i BFO, søke å påvirke, samt bidra til at disse viktige spørsmålene også får den nødvendige fokus. I uke 8 var samarbeidsgruppen samlet i Bodø i forbindelse med et allerede planlagt regions styremøte i BFO region Midt-Norge. Sammen med den nye hovedtillitsvalgte i Luftforsvaret Magne Sagvolden kunne samarbeidsgruppen på dette møtet legge en god strategi for videre aktivitet. Denne aktiviteten skal som alltid ha fokus på at det er medlemmene i BFO som står i sentrum. Derfor er samarbeidsgruppen bevisst på at medlemmene skal merke at BFO bidrar konstruktivt inn i omstillingsprosessen, samtidig som deres interesser blir ivarettatt.

Hans Petter Myrseth/BFO
Foto: Patrick Sundt/BFO

OSLO OG AKERSHUS HEIMEVERNSDISTRIKT 02

OMRÅDESJEF

Stillingen som **områdesjef for Nesodden og Frogn HV-område 02222** er ledig fra 01.06.15 Stillingen er et verv, og er tillagt kapteins (kapteinløytnants) grad. Stillingen kan søkes av yrkesbefal, vernepliktig og utskrevet befall samt HV-befal. Områdesjef stillingen er på årsmål.

Søkeren skal fortrinnsvis være bosatt innenfor området eller i nær tilknytning til områdets geografiske grenser.

Stillingen avlønnes i 7-9 % i statens lønnsregulativ for kapteiner. For tiden lønnstrinn 55. Lønnen justeres etter lønnsutviklingen for lønnsrammene for graden. Lønnsordningen er tre-delt og består av en årlig fast lønns- og godtgjøringsdel og to variable lønnsdeler.

Søknad, vedlagt rettkjente avskrifter av vitnemål/attester, stiles til Generalinspektøren for Heimevernet og sendes tjenestevei til:

Oslo og Akershus heimevernsdistrikt 02
Postboks 800, Postmottak
2617 Lillehammer

Innen 15.04.15.

Spørsmål om stillingen kan rettes til:
Major Nils Andberg, G-3/HV-02
Telefon 23 09 26 50
Mail: nandberg@mil.no

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	437 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Medbest	452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Hroar Sanna	Medbest	916 55 727		hroar.sanna@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmshaug	Tariff	990 94 678		even.molmshaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
Sekretariatsleder	Arild Helgesen		934 99 445		arild.helgesen@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Markedsansvarlig	Lars Kristian Danielsen	Kom.avd	905 85 355		lars.danielsen@bfo.no
Rekruttering- og webansvarlig	Lars-Andreas Irgens	Kom.avd	988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2368	77 11 23 68	400 29 791	76 11 23 69	gunnar.lie.eide@bfo.no
Midt-Norge	Thomas Olsen	0550-5232	73 99 52 32	908 36 490	73 99 52 33	thomas.olsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	404 71 718		havard.stole@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
Luft	Magne Sagvolden			995 53 453		htv-luft@bfo.no
Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
Sjø	Tor Erik Eide			922 10 930		htv-sjo@bfo.no

NAKA, FORLEGNINGSITUASJON OG FOR EN VÅRKONFERANSE DET BLIR!



NAKA er veloverstått, og Sjøkrigsskolen gikk velfortjent av med seieren (litt subjektiv må en jo tross alt tillate seg å være). KAFO Landsstyre gjorde en god figur under arrangementet og var tilstede på alle arenaene. Terskelen for å stille spørsmål til tillitsvalgte var lav og aktivitetsnivået var høyt.

KAFO har for tiden, dessverre, stort fokus på Sjøkrigsskolen. Her er vi ikke fornøyd med vaktordningen eller kvartersituasjonen ved skolen. Når O. klasse ankommer i januar, så må de bo to og to på rom frem til det blir ledige kvarter. Tilfeldigheter gjør at situasjonen normalt løser seg i løpet av våren, etter hvert som kadettene flytter ut. Ved studiestart i august løses problematikken flatt fra skolens side, ved at man kaster ut kadettene i det de begynner i tredjeklasse. De får ikke lengre tilbud om kvarter ved skolen.

Regelverket åpner riktig nok for å forlegge befal og offiserer to og to på rom, men det kan vanskelig sies å være normen hverken i Forsvaret eller i samfunnet forøvrig slik vi lever i dag. Regelverket er gammelt og utdatert, og det vet skolen å nytte seg av. Det er ganske alarmerende personellpolitisk at man kan ha jobbet i Forsvaret flere år, blir beordret til Sjøkrigsskolen, for så å bli forlagt på to mannsrom. Jeg vil si at det går på motivasjonen løs å måtte trække oppå medelever til alle døgnets tider, uten mulighet til å kunne trekke seg litt tilbake. O. klasse er tungt teoretisk, noe som gjør at elevene for alle praktiske formål bor på tomannsrommet. Det er egentlig ikke snakk om noen pendling. Mangelen på privatliv er én ting, men primærfunksjonen til en kadett er nødvendigvis å studere. Til nå har det heller ikke vært egen lesesal ved skolen, men det har KAFO SKSK gjennom dialog med studieadministrasjonen nå klart å avsette et klasserom til permanent bruk.

Neste store arrangement i KAFO-sammenheng er Vårkonferansen, og for en Vårkonferanse det kommer til å bli! Vi reiser til NATOs høyborg Brussel, og har i skrivende stund fått bekreftet at vi får snakke med generalløytnant Robert Mood. Sekretariatet og lokalforeningen jobber med flere. Vi gleder oss!

Audun Rundgren Falnes
Leder KAFO Landsstyre

EN SPENNENDE TID



Jeg vil gjerne begynne med å gratulere alle med gjennomført vinterøvelser, jeg håper at dere hadde en flott opplevelse og ikke frøs alt for mye. I tillegg håper jeg semesteret er godt i gang for de fleste og mange av dere begynner å føle en mestring og egenhet i det å være leder, det vi tross alt utdanner oss til.

Sakene i BESO landsstyret ruller videre og den siste tiden har gått med på å sende ut brev til etater som Forsvarets Media Senter, Forsvarets Opptak og Seleksjon og samtlige skolesjefer. Vi jobber for at opplevelsen før, under og direkte etter befalsskole tilværelsen skal være best mulig og disse tre mottakerne er noen av de som har med denne tilværelsen å gjøre. Vi hadde observatør på vinter FOS før å se hvordan overgangen til Sessvollmoen gikk og vi skal gå videre i dialog med FOS ledelsen for å videre utvikle og forbedre FOS før sommerens opptak starter.

Vi ser også med stor interesse på Forsvarets nye nettsider, da med spesielt fokus på den delen omhandlende utdanning, og skal i møte med FMS for å dele erfaringen og meninger rundt den nye nettløsningen.

BFO har i den siste tiden også vært ute å gjennomført den årlige skihelgen på østlandet hvor elever fra FIH, HBS KP B og KP C samlet seg på Jørstadmoen og hadde en fin helg med faglig påfyll i form av foredrag fra Stian Mo og fysisk fostring på Hafjell med en dag i skitrekking. Dette ble nok en gang en suksess som jeg vil bruke anledningen til å takke BFO for.

Vårt neste styremøte vil trolig finne sted i Bergen ved Haakonvern og Sjøkrigsskolen. Dette er for å videre øke landsstyrets sin kunnskap rundt hvordan Forsvaret fungerer i en helhet og da spesielt med tanke på det neste utdanningsstrinnet over GBU.

I slutten av mai måned skal BESO landsstyre delta på Tough Mudder i London. Dette er i første omgang et hinderløp som finner sted på landet utenfor London, men i tillegg er det også et arrangement hvor deler av påmeldingsavgiften går til veteranaksen i England. Så dette vil både bli en øvelse for å styrke samholdet i styret samt støtte en veldig god sak.

Jeg vil også bruke anledningen for å oppfordre elever ved alle befalsskolene til å ta kontakt med BESO på beso@bfo.no hvis det er noe du som individ eller kull mener er feil eller bør gjøres annerledes og ønsker at vi skal ta en titt på saken. Landsstyret består dessverre bare av ti representanter som ikke alltid får med seg alt rundt oss, men vi ønsker å vite om det som skjer sånn at vi kan hjelpe for å gjøre skolehverdagen best mulig for flest mulig.

Marius Thorsø
Leder BESO



FMINs Festkonsert 2015



Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide fulgte tradisjonen, og inviterte Forsvarets politiske- og militære ledelse, diplomati, forsvarsattachéer og Forsvarets «støttespillere» m/følge, til festkonsert i Oslo Konserthus fredag den 13. februar. Offisersbladet var også invitert og fikk oppleve en fantastisk konsert med Den Kongelige Marines Musikkorps. De har selv sine svært dyktige solister, men denne kvelden var også den populære sangerinnen og utøveren av vokal folkemusikk, Ingebjørg Bratland med på å fylle konsertopplevelsen med flott folkemusikk. Dirigent for kvelden var oberstløytnant Lars Erik Gudim, som også er komponist og som har arrangert flere av de fremførte melodiene.

Og med Frode Alnes som konferansier (og på gitar!), må det bare bli bra, og det ble det. Det ble trampeklapp i salen etter siste musikkstykke, og da med påfølgende ekstranummer. En strålende fornøyd forsvarsminister, takket for en flott kveld, røpet at hun var fans av Frode Alnes og Dance with a Stranger, og ønsket alle vel hjem.

Einar Holst Clausen

Aegis™ transportkasse er tydelig inspirert av LEGO

Aegis transportkasse fra «Leafield Cases» er den nye generasjonen «heavy-duty» transportkasser, som kan stables på samme måte som LEGO-klosser. Den unike utformingen fører til en meget sikker stabling, som også tillater stabling selv om størrelsen er forskjellig. Konstruksjonen er meget solid og vanntett. Håndtakene er innbygde og kassen blir behagelig å bære. Kassen har solide og godt beskyttede låser i rustfritt stål. Aegis transportkasser kommer i et utall av varianter tilpasset ulike behov. Alle møter kravene i MIL STD 810, Def Stan 81-41 Level J, STANAG 4280, Def Stan 81-144 and IP67.

Einar Holst Clausen



Airbus Defence and Space sikrer økt beskyttelse for fly og helikoptre

Airbus Defence and Space går sammen med Australias DSTO (Defence Science and Technology Organisation), i arbeidet med tidlig varslings av fiendtlig beskyttelse.

Samarbeidsprosjektet har oppgradert deres MILDS AN/AAR-60 Block II (Missile Approach Warning system), med et HFI (Hostile Fire Indication) egenskap, som sikrer et tidlig varsel om man blir beskyttet med småkalibrede våpen. Dette er en ren software-oppdatering, og det er ikke behov for noen ombygging av eksisterende MILDS AN/AAR-60 Block II.

Systemet skal i følge Airbus Defence and Space ha fungert meget godt under testing.

Det er til nå solgt over 8,000 MILDS-sensorer til en rekke flytyper og helikoptre over hele verden. En spesialversjon til jagerfly (MILDS F) brukes eksempelvis på Danske og Norske F-16 i dag.

Einar Holst Clausen

Foto: Airbus DS



Her ser vi de to fremste MILDS-sensorene, monterte på en NH-90.

Første norske F-35 under montering

Fredag 30. januar tok produksjonen av første norske F-35 et viktig skritt videre ved at Lockheed Martin begynte sammensettingen av de fire skrogseksjonene i flyet. Det første norske flyet, AM-1, er dermed i rute for leveranse etter sommeren. De to første norske flyene ble bestilt sommeren 2012. Disse leveres i 2015 som en del av den sjuende produksjonsserien for F-35 (LRIP 7) og følges av ytterligere to fly i den åttende serien som leveres i 2016. Disse fire skal alle baseres på Luke Air Force Base i Arizona hvor de skal være del av et flernasjonalt treningssenter som skal utdanne flygere for blant annet norske F-35. Til nå har Stortinget gitt fullmakt til 22 fly.

Forsvaret planlegger å begynne å løse oppdrag med F-35 i Norge i 2019. For at dette skal lykkes må arbeidet med å få på plass tilstrekkelig antall fly, flygere, teknikere og våpen begynne nå. De to første norske teknikerne reiser derfor til USA før sommeren, og de første flygerne reiser til Luke Air Force Base noen måneder senere. Her skal de forberede mottak av det første norske flyet vinteren 2015/2016.

Her løftes vingeseksjonen til første norske F-35 på plass. Selve skroget i denne seksjonen ble laget i Marietta, Georgia, og deretter skipet til Texas hvor vingene ble monterte. Til høyre for denne er akterseksjonen som er produsert av BAE Systems i Storbritannia. Til venstre i bildet er senterseksjonen, som i desember ble levert fra Northrop Grumman i California



PROTECTOR RWS til General Dynamics UK

KONGSBERG Gruppen har signert en produksjonskontrakt med General Dynamics UK for levering av våpenstyringssystemet PROTECTOR til kjøretøysprogrammet SCOUT SV. Kontrakten har en verdi på 61 millioner GBP.

- Det er fantastisk å se resultatene av den innsatsen og det lagarbeidet som har utviklet seg mellom Kongsberg Gruppen og General Dynamics UK. Vi har levert systemer til det britiske forsvaret i mange år, og vi er svært stolte over å kunne fortsette å bidra, spesielt til et såpass viktig kjøretøysprogram i Storbritannia, sier Espen Henriksen, President i Kongsberg Protech Systems.

PROTECTOR systemene vil være en del av alle SCOUT SV plattformene. Systemene skal produseres på Kongsberg, med leveringsstart høsten 2016.



Flott bokverk om Forsvarets skytevåpen etter 1859!

Forsvarsmuseet har gjort det igjen! Her utgir de et praktverk av en bok, som må anses som et våpenhistorisk leksikon. Er du våpen- og militærhistorisk interessert, så får du her over 450 sider med en meget ryddig historisk oversikt over alle de skytevåpen Forsvaret har brukt siden 1859. Flotte bilder av hvert enkelt våpen, med våpenets historie og alle data om våpenet.

Boken er ryddig inndelt i følgende kapitler: Pistoler, Revolvere, Maskinpistoler, Geværer & karabiner, Maskingeværer, Mitraljøser og Hagler.

Det har tatt over 3 ½ år å lage dette «våpenleksikonet», og det er lett å forstå, når man ser sluttresultatet. Ansvarlig redaktør har vært major Askild Antonsen, og med seg har han hatt en arbeidsgruppe bestående av Vidar Andresen, Karl Egil Hanevik, Åsmund Hanevik, Følke Myrvang, Peter Ristan, Tom Ødemark og Hallvard Aasdalen, alle med stor kunnskap innen sine fagfelt.

Offisersbladet gratulerer Forsvarsmuseet med denne flotte boken og anbefaler alle interesserte å kjøpe den!

Einar Holst Clausen

Hall of Fame

Generalmajor Kristin Lund ble gjort stor ære på når hun i slutten av februar, under en stor seremoni på Army War College/USA, fikk sin plass på Hall of Fame.

Uteksaminerte offiserer fra AWC som har utmerket seg med toppstillinger i sitt hjemlands forsvar og/eller har vært eksempelvis Force Commander for en fredsbevarende styrke, får sin plass på veggen, sammen med en rekke prominente offiserer fra hele verden. Hall of Fame er svært eksklusiv. Andre Norske offiserer som har fått plass der, er eksempelvis generalene Harald Sunde og Thorstein Skiaker.

Kristin Lund sier til Offisersbladet at hun er stolt over å bli vist en slik ære.

Einar Holst Clausen
Foto: privat



Norske soldater til Nord-Irak

Det er fattet en beslutning om å sende norske soldater/befal til Nord-Irak. De vil i følge flere kilder reise til våren, kanskje allerede i april. Styrken på ca 60 kvinner og menn, skal drive opplæring av kurdiske soldater i området Erbil. Regjeringen har også besluttet å sende en styrke på ca 60 soldater til Bagdad/Afghanistan, med tilsvarende oppdrag.

Den norske styrken i Erbil vil ha tilholdssted i en stor multinasjonal leir i Erbil. Leiren skal være den amerikanskledede koalisjonens hovedtreningssenter for kurdiske sikkerhetsstyrker i området. Det er Tyskland og Italia som i felleskap skal lede den internasjonale styrken.

Einar Holst Clausen
Foto: Didrik Linnerud/FMS



Skummel utvikling på Kypros!

Kypros er i seg selv et merkelig fenomen i 2015, delt i to mellom NATO-landet Tyrkia og EU-landet Hellas. Etter den Tyrkiske invasjonen, ble øya delt i to med godt bevoktede grenser, selv midt gjennom hovedstaden Nicosia. Det er nåtidens Berlin-mur. På

Kypros er Tyrkia og Hellas bitre fiender, en situasjon som FN og FN-styrkes nærvær aldri har klart å løse. Tyrkia har store styrker på sin Nordre del av øya, Hellas betydelig færre, men Engelskmennene har foruten å delta i FN-styrken, to baser på Kypros (Gresk side) i henholdsvis Akrotiri og Dhekelia, med hærstyrker, jagerfly og helikoptre.

I det siste har ISIL benyttet Kypros som transittland, for videre flygning til blant annet Istanbul. Men situasjonen ytterligere tilspisset, nå som den Greske statsministeren har gitt Russland tilgang til havnene i Limassol og Larnaca med sine krigsskip. Havnene ligger ikke langt fra de Engelske basene. Russerne har også fått tilgang til den Greske flybasen i Paphos, med sine transportfly, jagerfly og helikoptre. Alt dette har Putin fått til ved å gi tilsagn om milliardlån/støtte til det kriserammede Hellas.

Her er det mange krefter i spill. ISIL, situasjonen i Syria og Irak, Storbritannias rolle på Kypros, Tyrkias rolle på Kypros Tyrkias NATO-medlemskap, Hellas sitt EU-medlemskap, Russland kontra NATO, EU og FN. Kombinert med Ukraina-konflikten og Russlands stadig økende aggresjon og kraftige oppbygging av sitt forsvar, så blir dette særdeles spennende å følge med på. Her kan det bli nærkontakt og konflikter både til havs og i luftrommet rundt Kypros.



Einar Holst Clausen

TAPT KAMPKRAFT OG SKJULTE ÅRSVERK

En av Forsvarets
mineryddere i røff sjø.
Foto: FMS



ORLOGSKAPTEIN VIGGO HOLM/BFO

I en årrekke har Riksrevisjonen kritisert Forsvaret for å ha for lite kontroll. Som tilsvaret til dette har Forsvaret anskaffet seg SAP og tilleggsfunksjonen FIF2.0 som skal ivareta alt innen logistikk, økonomi og HR. Det betyr at den enkelte arbeidstaker er sin egen personelloffiser som må administrere egen aktivitet med hjemmel i gjeldende regelverk. Innføringen ble gjort for å spare penger og gi økt kontroll. På papiret har dette sikkert blitt møtt, og lovordene fra Forsvarets øverste ledelse og stab tilsier at man definitivt er på riktig vei. Er vi nå det? Har Forsvaret blitt mer effektivt? Har Forsvaret blitt mer effektivt sett opp mot gjennomført trening og øving sammenlignet med aktiviteten for noen få år tilbake? Nei, jeg tror nok ikke det.

For noen år tilbake, seilte jeg som NK på minerydder. Da rapporterte jeg lønn og tillegg for ca. 12 offiserer og 7-10 matroser. Det brukte jeg sånn i snitt en halvtime – time i måneden på å gjøre. Og da var aktiviteten ferdig godkjent, fordi det var NK som hadde rapportert og signert.

I dag så må den enkelte, matros og offiser, selv rapportere sin aktivitet gjennom FIF-portalen. I tillegg så må

hver enkelt aktivitet rapportert, gå gjennom en linjeleder som må godkjenne at dette er både ført riktig og i henhold til faktisk gjennomført aktivitet. Alt vel, så langt. Det er ingen som er uenig at den enkelte arbeidstaker får det han har krav på, og riksrevisjonen blir veldig glad når rapporteringen er kontrollert og godkjent av en linjeleder. Ja, faktisk er vi alle veldig glad – for da kommer det til utbetaling i form av fritid eller penger. En såkalt vinn-vinn situasjon.

Mens så kommer vi til utfordringen. Mens andre selskaper og etater blir målt i inntekter og økte avkastninger, så blir forsvaret målt på operativ leveranse. Forsvaret blir målt på at en leverer det stortinget har bestemt. Utfordringen er at dette ikke måles i økte inntekter eller avkastning. Dette måles i hvordan sjefene har rapportert sin avdeling og om den er klar til å gjøre det den er satt til å gjøre. Altså en relativt subjektiv vurdering, selv sagt basert på noen kriterier.

Tiden den enkelte arbeidstaker bruker, varierer selv sagt på mengden av aktivitet og hvor trent vedkommende er til å rapportere, men man kan anta ca. en halvtime i uken (da inkludert innlogging). Om bord på fartøyer må også en pc være tilgjengelig (nei, de har ikke en til alle). Da blir regnestykket

enkelt. Det jeg brukte 30-90min i måneden på å gjøre, bruker nå den enkelte 90-120min i måneden på å gjøre selv. Så kan man gange opp med antall arbeidstakere om bord, ca. 20-22. Det blir 2640 minutter, med en differanse på: +2550 minutter (hvis jeg er snill). Det er ca. 42 timer, altså noe over en ukes arbeid om bord, per måned! Det blir 12 uker i året pr. minerydder, som vi har 4 av! Ett årsverk fra minevåpenets fartøyer blir sløst bort. Hva da med fregatt? Et kompani i TMBN som er helprofesjonelt? På toppen av selve rapporteringen sitter det et visst antall linjeledere som også bruker tid på å godkjenne rapporteringen, i tillegg til at de skal rapportere egen aktivitet til sin linjeleder.

Dette er tapt kampkraft og skjulte årsverk!

Og da har jeg ikke nevnt reiseregninger enda. Nå kommer altså søknad på stillingssystemet i FIF. Hver mann er sin egen personelloffiser. Jeg har mine tvil på at det blir mer effektivt. Jeg har mine tvil på at dette vil løse Forsvarets utfordringer på bemanningssiden. Jeg har mine tvil på at dette er framtiden. Jeg tror vi dessverre har sporet av, og er inne i en blindgate det vil bli vanskelig å komme seg ut av.

FORSVARsutredningene i tomrom – AKUTTE PROBLEMER TIES UT

Et sikkerhetspolitisk utvalg og forsvarssjefen skal utrede Forsvaret, innen henholdsvis

1. mai og 1. oktober. Så da går vel alt bra?

Av **JOHN BERG, FORSVARSANALYTIKER**

Men ingen i utvalget har markert seg om Forsvarets reelle problemer. Og vi vet ikke hvilke føringer forsvarssjefen har fått fra departementet. Det vi vet, er at det hersker en øredøvende taushet rundt de mest akutte sakene. Også i media, der eksempelvis Aftenposten, med sin dominerende posisjon, forskåner sine lesere for disse sakene. Det ligger an til utredningstenkning i et tomrom, uten korrektiver.

DATA-KOMMUNIKASJON

En avsløring fra USA kan belyse hvor en debatt må begynne. "Nettverkskrig" innebærer at det aller meste av informasjonsutvekslingen, og mye av analysene, går på data. Norges nye kampfly, F-35, kan ikke data-kommunisere med noe annet ledd i vårt forsvar. Dette vet vi fordi F-35 heller ikke kan data-kommunisere med noe annet ledd i USAs forsvar. En F-35 kan bare data-kommunisere med andre F-35. "Noen" har fått det til slik.

Dette ble påpekt av USAs Flyvåpens avtroppende, og irriterte, sjef for taktiske flystyrker, general Michael Hostage, på Air Force Association's Air & Space Conference i september i fjor. "Don't get me started" om hvordan det er blitt slik, sa generalen, for å slippe å blåse ut sin hjertens mening. For Norge betyr dette at for å løse problemet må nye, svære kostnader trekkes opp av hatten, i tillegg til de svimlende kostnadene vi allerede øyner i F-35 prosjektet. Det er snart et halvt år siden general Hostage fremla fakta. Hvorfor har ikke vårt Forsvarsdepartement informert om saken?

Man har ikke informert fordi slike problemer skyves ut i tid i håp om å unnsnippe debatt om hvor pengene skal tas. De kan nemlig bare tas fra kontra-terror og kontra-Putin. Tre eksempler kan belyse hva dette står om:

HELIKOPTRE

Dette handler om en realistisk, operativ vurdering av Norges helikopterbehov, inkludert behov for støtteapparat, infrastruktur og ikke minst personell på

høyt, profesjonelt nivå. Kostnadene ved å bygge opp noe sånt ville sprengte alle rammer innenfor gjeldende budsjettstruktur og ramme. Derfor ties det; og derfor ender vi med en utilstrekkelig, trolig kritisk utilstrekkelig, "design-to-cost" løsning basert på de forholdsvis beskjedne penger det blir mulig å skrape sammen. På andre viktige behovs bekostning. Spillet vil lykkes, blant annet fordi media ikke graver. Alt mens media kjører og kjører på terrorfare og Putin-taktikk.

DRONER

Helt siden krigen har Norge hatt en verdensledende småstats etterretnings-tjeneste. Det har vi fremdeles, men for å henge med i utviklingen burde vi forlengst ha startet det krevende og langsiktige arbeidet med å bygge opp avansert dronekapasitet. Vi burde vært en ledende småstat, også industrielt, men er jumbo. For å avsløre eksempelvis et Honningsvåg scenario i tide, trenger vi en mangeartet dronekapasitet. Forsvaret har bare droner på litt avansert modellfly nivå. De største og mest avanserte dronene som nå flyr ut over havet i andre staters tjeneste er på størrelse med lette kampfly.

SE VIRKELIGHETEN

Vi står også overfor et mylder av andre kostnadskrevende problemer, ikke minst på personellsektoren. Personellproblemene, og problemer med øvingsressurser og beredskap, er blant de få som har vakt interesse i media. Dette er ytterst viktig, men når man avgrenser seg til slikt blir det bare å krasse i overflaten. Det er på høy tid å erkjenne hvor utfordringen ligger:

Offisielle amerikanske kilder forteller oss at kampflyet F-35 utvikles for supermaktens globale rolle, som et bakkeangrepsfly mot primært en "near peer" (nesten jevnbyrdig) motstander. Kina nevnes langt oftere enn Russland. Det er denne supermaktskapasiteten som forårsaker at flyet blir så svimlende dyrt, ikke minst i drift. Sammenlignet med småstats forsvarsjageren Gripen E (nyeste versjon av flyet), som nå vurderes blant annet av Finland og de baltiske

statene, vil F-35s merkostnad over levetiden bli på langt over 100 milliarder kroner, 2015 verdi. Over nordområdene vil Gripen E ha en operasjonsradius på 300 km mer enn F-35. Kostnader per flytime blir på ca. 20 prosent av det F-35 vil koste. Gripen E blir mindre sårbar fordi den har et mobilt vedlikeholdssystem slik at bakkestøtten raskt kan flyttes mellom kortbaneflyplasser, og til og med veibaner, mens kostnader og kompleksitet tvinger oss til å konsentrere F-35s bakkestøtte på Ørland. Her kan den i ytterste fall ødelegges med ballistiske missiler i løpet av en krigs første time; og i en akutt sikkerhetspolitisk krise vil nettopp dette selvsagt være et tungt pressmiddel mot oss.

Hvis planen for F-35 gjennomføres, blir Norge det land i verden som bruker den største andelen av sine forsvarsbudsjetter på kampfly, på all annen forsvarsevnes bekostning. Allerede fra fregattkjøpet, som i realiteten var et Lockheed Martin fremstøt på det europeiske fregatt-markedet der bare Norge bet på, har vi vært det landet som utbetaler den største andelen av de årlige forsvarsbudsjettene til Lockheed Martin.

FORSVARET: DRØM ELLER VIRKELIGHET?

Drømmer jeg, eller er jeg våken? Jeppe på Bjergets problemstilling aktualiseres om man lytter til statsministeren.

Av NILS HOLME/TIDLIGERE SJEF FFI

Jeppe skal jeg komme tilbake til, men først en oppsummering av de viktigste hendelsene i forsvarspolitikken i de seneste månedene. De spiller oppmuntrende åpenhet, ærlighet og pågangsmot, men også alvorlige problemer.

Fagmilitært råd. Regjeringen forbereder en ny langtidsplan for Forsvaret. Det er bra, og overraskende for noen ettersom den forrige regjeringen annonserte at langtidsplanenes tid var forbi og at man heretter skulle drive «kontinuerlig» planlegging. Men desto bedre, for både utviklingen i verden og i Forsvaret tilsier at en bred, politisk gjennomgang er påkrevet.

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide utstedte 1. oktober i fjor det formelle oppdraget til forsvarssjefen om utarbeidelse av et fagmilitært råd (FMR) med ett års frist. Dette vil så danne grunnlag for en langtidsplan som skal legges frem for Stortinget våren 2016. Jeg har omtalt oppdraget tidligere, men tar inn noen hovedpunkter her for sammenhengens skyld. Oppdraget er lesverdig i sin helhet. Det preges av virkelighetsnær forståelse av utfordringene, og gir klar instruksjon om at hun forventer gjennomgripende vurderinger. Det er dristig å forsøke et sammendrag, for nesten hver setning i det vel seks siders dokumentet sier i klart språk noe vesentlig. Dette står i sterk kontrast til alminneligheter og virkelighetsfjern svada som forsvarspolitiske dokumenter tradisjonelt har vært preget av. I alle fall:

- Evnen til høyintensitets fellesoperasjoner i forsvar av landet skal være dimensjonerende. Alvorlige kriser i vårt område må kunne håndteres nasjonalt, mens vi i krigstilfelle må kunne ta imot og operere integrert i NATO-styrker. Dette er ikke noen ny målsetning, men det fastslås at «evnen til på kort varsel å håndtere krise og krig i våre nærområder med utholdenhet og dybde i strukturen har ikke vært prioritert». (!)
- Endringer i sikkerhetsutfordringene, i den militærtekniske utvikling og kostnadsutviklingen tilsier at «en ren forlengelse av dagens struktur med tilhørende materiellsystemer er ... ikke en mulig tilnærming».
- «... det blir derved et hovedpoeng for (forsvarssjefen) å utrede konsekvensene

av det økte beredskapsbehovet og mulighetene til å skjerpe klartidene i Forsvaret».

- Økonomi: To alternativer skal legges til grunn: 1) et kompensert, videreført 2015-budsjett, eller 2) et økende budsjett som utgjør 0,5% reell årlig vekst. Videre bes Forsvarssjefen angi sine prioriteringer dersom Forsvaret tilføres ressurser ut over en reell økning på 0,5% per år. (Dette kommer jeg tilbake til nedenfor.)
- «Det fagmilitære rådet er forventet å anbefale hvordan Forsvaret på en best mulig måte kan ivareta sine dimensjonerende oppgaver og sin dimensjonerende ambisjon. Eventuelle avvik mellom ambisjonsnivået og Forsvarets evne til å løse dette skal synliggjøres.» Klart nok, ustødig språkbruk i siste setning til tross.

Som sagt har oppdraget et virkelighetsnært utgangspunkt, og klare krav. Det gjenstår å håpe at «synliggjøringen» generelt fokuseres på reelt tilgjengelige styrker for innsats i de dimensjonerende oppgavene, snarere enn de nominelle strukturmålene som har vært dominerende hittil.

EKSPERTGRUPPEN

16. desember 2014 nedsatte forsvarsministeren Ekspertgruppen ledet av Rolf Tamnes. Hensikten er å få: en uavhengig ekspertgruppe for å gi et innspill i debatten om Forsvarets forutsetninger for å kunne løse sine mest krevende utfordringer knyttet til sikkerhetspolitisk krise og krig. Dette vil være viktig for å bidra til debatt om dagens norske forsvar er egnet til å avverge og møte utfordringer mot norsk og alliert sikkerhet. Ekspertgruppen skal konsentrere sitt arbeid om innretningen av Forsvaret og ikke om ressursnivået. På denne bakgrunn bes ekspertgruppen om å se nærmere på:

- Hvordan påvirker de sikkerhetspolitiske utviklingstrekkene Norges sikkerhet?
- Er det samsvar mellom de sikkerhetspolitiske utfordringene og innretningen av Forsvaret?

Gruppens tidsfrist er 1. mai 2015. Med så kort frist er dette åpenbart ingen parallell forsvarsstudie. Gruppens oppdrag er å tydeliggjøre for opinionen og forsvarspolitikere hva de forsvarspolitiske

utfordringene og dagens problemer i Forsvaret består i. Med andre ord, å klargjøre den «avfarende plass» for forsvarssjefens utredninger og råd. En slik tydeliggjøring noen måneder før forsvarssjefens rapport og langtidsproposisjonen foreligger er antagelig helt nødvendig for å berede grunnen for en reell politisk behandling av en langtidsproposisjon som utvilsomt vil måtte innebære avveininger mellom politisk meget vanskelige tiltak. (Større bevilgninger? Større avhengighet av andre land i samarbeid? Drastiske omstruktureringer med nedleggelse av tjenestesteder? Reduksjon av nominell struktur for å øke reelt innsatsklare styrker? Osv.)

FORSVARSSJEFENS FOREDRAG

Admiral Haakon Bruun-Hanssen holdt forsvarssjefens årlige foredrag i Oslo Militære Samfund 12. januar 2015. Foredraget er veldisponert, detaljert hvor det kreves for begrunnelser, og meget klart i budskapet. Noen hovedpunkter, sterkt forkortet:

- Den nye strategiske situasjon har gjort det nødvendig å heve tilstedeværelse og beredskap i nærområdene, samt å øke innsatsen i NATOs operasjoner. Økt tilstedeværelse og aktivitet krever mer tilgjengelighet og mer robusthet i strukturen.
- Nødvendig økt operativ innsats har blitt sikret i de seneste månedene ved reduksjon av trening og øving. Vi spiser av såkornet, og kan ikke fortsette med det.
- Forsvarets bidrag til utviklingen av NATOs reviderte forsvarsplaner for våre områder har avdekket en rekke utfordringer både i forhold til vår beredskap og til operative behov.
- Hær-reserven er etablert for å kunne bemanne viktige funksjoner i en langvarig krisesituasjon. Som hovedregel disponeres samtlige vernepliktige i inntil 3 år.
- Om Sjøforsvaret: Det har tydelig fremkommet at manglende robusthet er utfordrende ved økt aktivitet. (Kommentar: Dette registreres altså selv om den økte aktiviteten ikke var svært stor i forhold til totalt antall fartøyer.)
- Pålagte rasjonaliseringskrav er urealistiske, spesielt med hensyn til tidshorisonten for gevinst av aktuelle tiltak. Det generelle pålegget til alle



statsforvaltninger om rasjonalisering tilsvarende 0,5-0,6 % av driftsbudsjettet er i realiteten en budsjettreduksjon for Forsvaret som i 2016 vil utgjøre minst 320 millioner kroner.

- Planforutsetningene og de økonomiske rammene for den gjeldende langtidsplanen holder ikke. Hvis ikke de økonomiske rammene styrkes, må det kuttes i Forsvarets struktur.
- Dilemmaer i arbeidet med «rådet» for ny langtidsplan:
 - Skal midler frigjøres til økt reduksjonsevne må strukturen reduseres.
 - Redusert dybde i strukturen vil bety at vi må velge mellom nasjonal beredskap og NATO-engasjement.
 - Flernasjonale løsninger kan bidra til å opprettholde bredden, men dette vil medføre at andre stater får et ansvar for førstelinjeforsvaret av Norge.

Om foredraget ikke gir direkte grunnlag for en forsvarsdebatt som den forsvarssjefen ønsker seg, gir det i hvert fall klart varsel om karakteren av de dramatiske valgene politikerne vil stå overfor når fagmilitært råd og langtidsproposisjonen foreligger. Foredraget gir tillit til at hans utredningsarbeid er lagt opp i nødvendig bredde og dybde, og at han ikke vil skygge unna smertefulle konklusjoner. Det er også betryggende at han kan fremstå med slik åpenhet om både status og

valgmulighetene uten å komme i lojalitetskonflikt i forhold til sin statsråd. Siden det så langt dreier seg om fakta-beskrivelse (og ikke om anbefalinger) får vi håpe at Ekspertgruppen ytterligere underbygger forsvarssjefens vurderinger.

STATSMINISTERENS BUDSJETTERKLÆRING

Under besøk ved NATOs hovedkvarter uttalte statsminister Erna Solberg at Norge vil øke forsvarsbudsjettet, men at det nok vil ta 2-3 år før budsjettet kommer opp til NATOs mål på 2% av BNP (NRK 21.01.2015). Her er det Jeppe kommer inn: Drøm eller virkelighet? I dag er den rapporterte prosentandelen ca. 1,4. En økning til 2% av BNP vil innebære en budsjettøkning på nær 43% eller omkring 19 mrd. kroner. Dersom en slik økning skal realiseres kreves det trolig 2-3 års forberedelser for å bruke pengene, så det med tidshorisonten er ikke noe problem. Hovedsaken er at statsministerens uttalte løfte om budsjettøkning vil endre rammene for den nye langtidsplanen totalt. Slike forsvarsbudsjetter vil finansiere tiltak som over noen år vil bringe samsvar mellom forsvarspolitikken mål og Forsvarets leveringsevne. Og vel så det.

Men er statsministeren troverdig? Utsagnet må vel helst være fra drømmenes verden. Om økningen bare ble halvparten, ville sannsynligvis dagens

dramatiske underfinansiering av sikkerhetspolitiske ambisjoner og Forsvarets nåværende, meget beskjedne struktur være avhjulpet. I alle fall er det nødvendig at statsministeren tydeliggjør budsjettforutsetningene for forsvarssjefens og departementets videre utredninger og planarbeid. Det politiske miljø bør rimeligvis være interessert. Budsjettene vedtas som kjent av Stortinget.

NATOs generalsekretær ønsker kanskje noen detaljer? Som statsminister fikk han muligens ikke med seg at hans regjering i 2011 innførte en dobbeltbokføring av Forsvarets eiendomsutgifter som medfører at den faktiske bevilgningen til Forsvaret er ca. 10 % lavere enn utgiftsbudsjettet som rapporteres til NATO. Vår «satsing» på forsvar er derfor ikke 1,4 % av BNP, men snarere 1,2-1,3 %. Til sammenligning er gjennomsnittet for de europeiske NATO-landene 1,6 %.

* * *

Alt i alt er det tydelig at både statsråden og forsvarssjefen tar åpenhet om Forsvaret og forsvarsplanleggingen på alvor. Tidligere regjeringers politisk tåkeprat, bortforklaringer og lojalitetskrav til hinder for saklig opplysning er lagt til side. Så gjenstår det å se hvilke forslag som kommer til høsten, og hvor langt det kan samles oppslutning i og utenfor regjeringen for en tidsmessig og gjennomførbar forsvarspolitik.

Forsvarsministeren: Klare utfordringer, uavklart

Foredraget er historisk i virkelighetsbeskrivelse og bredde i opplegget for en ny langtidsplan. Men hva med økonomiforutsetningene?

NILS HOLME TIDLIGERE SJEF FFI

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreides foredrag i Oslo Militære Samfund 9. februar ble en forsvarspolitisk begivenhet. Ikke på flere tiår har en forsvarsminister lagt frem en så usminket og dramatisk situasjonsbeskrivelse. Forsvarets beredskap, kapasitet og utholdenhet er ikke tilstrekkelig for dagens sikkerhetspolitiske utfordringer. Dette er på linje med Forsvarssjefens vurderinger i hans foredrag en måned tidligere, men enda mer påtrengende formulert og med sterk understrekning av kommende vanskelige, men helt nødvendige politiske valg.

INNLEDNINGSVIS:

«Jeg tror ingen vil bestride at vi ved inngangen til 2015 er omgitt av større sikkerhetspolitisk uro enn på veldig lenge. Jeg ser på det med stort alvor. Det er ekstra alvorlig fordi de brå skiftene vi ser i våre sikkerhetspolitiske omgivelser forsterker endringsbehovene i vårt eget forsvaret. Og det var også fra denne talerstolen jeg i fjor tegnet et bilde som nok brøt med forestillingen om at absolutt alt står så bra til i Forsvaret. I kveld vil jeg, basert på erfaringene og kunnskapen vi har innhentet det siste året, si det enda tydeligere: Forsvaret av i dag lar seg ikke videreføre på mellomlang og lang sikt. Ambisjonsnivå, struktur og tilgjengelige ressurser er under stort press, og vil komme i ytterligere ubalanse hvis vi ikke gjør tydelige veivalg.

Klarere kan det vel ikke sies? Litt pirkete kan man jo hevde at problemene ikke bare gjelder mellomlang og lang sikt, - de er temmelig akutte, ref Forsvarssjefens foredrag.

REAKSJONSEVNE OG UTHOLDENHET

«I løpet av det siste året har vi gått grundig gjennom Forsvarets driftssituasjon, struktur og bemanning. Det har vært nødvendig og viktig. Vi har sett hva vi får til godt og vi har sett mangler, gap og hvor skoen trykker mest. Denne gjennomgangen bekrefter at viktige deler av vår forsvarsstruktur ikke har den reaksjonsevnen og utholdenheten som de store endringene omkring oss krever at vi bør ha. Kombinasjonen av endringene i

omverdenen, utfordringer knyttet til Forsvarets operative evne og stramme økonomiske forutsetninger synliggjør et krevende bilde og flere store dilemmaer.

Det skyldes først og fremst at noen viktige forutsetninger for gjeldende planer på vesentlig punkt er endret. Ikke minst gjelder det vår forståelse av varslingstider. Vi har lenge forutsatt at vi ville få tidlig varsel, og store deler av våre styrker er derfor satt opp med lange klartider. Det holder ikke lenger. I dag er det sånn at deler av strukturen, hvis vi ikke gjør endringer, vil miste sin relevans fordi de ikke er i stand til å etablere den nødvendige reaksjonsevnen.»

Dette er naturligvis riktig, men hvor på veien kom forutsetningen om tidlig varsel og lange klartider inn? Drevet av budsjett-reduksjoner var jo hele poenget med omstillingen fra den kalde krigens store mobiliseringsforsvar til det nye, meget mindre innsatsforsvaret at forsvaret skulle bli «gripbart», dvs. stående. Når ble det politisk forklart og godtatt at heller ikke det nye mini-forsvaret vil være tilgjengelig for innsats? Svar: Det ble aldri forklart eller godtatt. Dette ble resultatet av under-budsjettering. Forholdet har vært skjult for Stortinget og opinionen fordi de politiske dokumentene ikke opplyser noe om styrkenes faktiske beredskap, kapasitet og utholdenhet. Og da kommer vi til et hovedpoeng som ministeren ikke berørte eksplisitt: Skal forsvarspolitikken nå de mål for realisme som hun legger opp til, må dokumentene for nødvendige politiske valg med hensyn til budsjetter og struktur, knyttes nettopp til resulterende reaksjonsevne, operativ kapasitet og utholdenhet. Vi får håpe Forsvarssjefens fagmilitære råd vil gjøre det. Håpe, altså, for det foreligger ikke noe slikt pålegg.

ØKONOMI

Eriksen Søreide gjentar statsministerens erklæring om at målet om en forsvarsbetvilgning på 2 % av BNP ligger fast. Tidshorisonten for å nå dette målet har ingen uttalt seg om, men det er sagt at det vil ta mer enn 2-3 år. Dersom vi legger til grunn en jevn stigning over 10 år, betyr det en økning på snaut 2 milliarder kroner hvert år med dagens BNP-nivå.

Dette er så dramatisk forskjellig fra forutsetningen om (nær) konstant budsjett som ble gitt i direktivet til forsvarssjefen, at vi i realiteten snakker om helt forskjellige utviklingsbaner for Forsvaret. Et nær konstant budsjett vil innebære en synkende BNP-andel, og et fortsatt redusert forsvar. En gradvis økning mot 2 % av BNP vil derimot finansiere både betydelig bedret operativ tilgjengelighet av dagens struktur og kvalitetsforbedringer med nytt, kostbart materiell. Så sprikende forutsetninger om økonomi kan ikke fanges opp på en meningsfylt måte i de studiene som er iverksatt ettersom de vil speiles i grunnleggende ulike forsvarskonsepter. Det er derfor tvingende nødvendig at studienes økonomiforutsetninger avklares tydeligere på regjeringsnivå. Og det haster, for studieperioden er knapp.

POLITIKK

Forsvarsministeren er ikke i tvil om de politiske utfordringene som venter. Hun styrer konsekvent unna partipolitiske argumenter, og maner til felles politisk ansvar. Noen sitater:

«Summen av de funn og sårbarheter vi har funnet og kartlagt, innebærer at vi må innrette Forsvaret annerledes. Vi har behov for et spissere forsvar med høyere beredskap, med evne til rask styrkeoppbygging, med større utholdenhet, og med et sterkere sivil-militært samspill. Til et slikt forsvar finnes det ingen snarveier. Og det finnes heller ikke enkle svar eller løsninger. Det er en krevende og kostbar eksersis. Men ikke la det være noe som helst tvil – det er helt nødvendig.»

«I ... arbeidet har jeg lagt vekt på åpenhet, offentlighet og engasjement. Jeg har gått bredt ut for å søke råd og innspill. Når jeg gjør det, så vet jeg samtidig at vi kommer til å bli utfordret. Jeg vet at det vil kunne skape uro og jeg vet at vi helt sikkert kommer til å bli stilt overfor noen veldig krevende valg og dilemmaer.»

«Jeg forventer debatt. Eller sagt på en annen måte – jeg ønsker meg debatt. Ingen er tjent med at forsvarspolitikken utelukkende diskuteres i lukkede kretser. Forsvaret av Norge er ingen særinteresse.»

«Vi lar oss ofte engasjere mest av

økonomi



spørsmål som lokalisering. Det er forståelig, vi er alle oss selv nærmest. På mange måter er jeg likevel redd for at denne diskusjonen bidrar til å skygge for de bakenforliggende problemene – og for løsningene. Tiden er inne for å løfte blikket og se utover partipolitikkens grenser. Det er enklere sagt enn gjort. Etter åtte år i opposisjon vet jeg en god del om dette. De kortsiktige politiske seirene står ofte veldig høyt i kurs. I et større perspektiv gir dette derimot ingen vinnere. Og kanskje minst av alt tjener det Forsvaret som trenger langsiktige og forutsigbare rammer. Med det alvor som

omgir oss, er det ikke tid å diskutere tapere eller vinnere, eller hva som oppleves som «rettferdig» fordeling – geografisk eller organisatorisk. Det er ikke tid for å diskutere gårsdagens beslutninger eller legge opp til politiske omkamper».

Slik taler en statsråd som engasjerer seg sterkt for et alvorstynget oppdrag, og mindre for «Nytt på nytt» og popularitet i terningkast. For at hun skal lykkes må imidlertid tre avgjørende forutsetninger falle på plass. Regjeringen må snarest klargjøre de økonomiske rammene for planleggingen, fortrinnsvis slik at den

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide og forsvarssjef Haakon Bruun-Hansen.

vedvarende nedbyggingen kan stoppes og snus. Forsvarssjefen må levere et «råd», dvs. planforslag, som dekker det krevende oppdraget, og det må være tverrpolitisk vilje til samarbeid ut fra at forsvaret av Norge ikke er en særinteresse. Så får vi se hvordan det står til med styringsevnen.



INTOPPSKOKKEN

TOMATSUPPE

(for globetrottere og verdensvante eventyrere)

Et gjennomgangstema i disse dager er jo økonomi og tidspress. Kokken er derfor opptatt av å presentere enkle, velsmakende retter, som egner seg meget godt til å imponere eller rett og slett mette.

“Suppe? Suppe er ikke mat!” pleier min gale far å si. Der tar han jammen feil!

Nå som været er sånn passe ustabil, så passer det godt med en varmende, smakfull suppe som du kan tilpasse til din egen gane. Er du en fislete fenrik, vil du sikkert moderere deg på hvor sterk den skal være, men om du er en hardbarka og erfaren BFO-tillitsvalgt, så kommer du sikkert til å kline til og gjøre måltidet til en opplevelse som vil få tåneglene til selv den mest innbitte infanterist til å krølle seg.

INGREDIENSER. GIR CA 1 LITER SUPPE:

1 løk. ca størrelse midt i mellom en golfball og en tennisball
1/2 til 1 ts Red Curry Paste
20 gram smør (smør. Ikke bremykt eller soft soya. Det er jo fullt av frysevæske!)
2 til 3 ss mel
Grønnsaksbuljong (1-2 terninger eller 2-3 dessertskjeer, her må du smake deg fram)
4-6 ss tomatpuré

1-2 ss passata (Nå sitter det sikkert en besserwisser ett sted og snøfter “Passata er jo bare forfinet tomatpuré!” Jada, Major Stappmett, jeg vet det, men det gir en fin smak på suppa)

1 ss paprikapulver

2 halvliters vann (matematikk for infanterister)

Salt

Pepper

Makaroni om du vil, eller annen kort pasta

Kok pasta om du skal ha det. Sett til side.

Spar på en kopp av pastavannet, for å kunne tynne suppa med.

Finhakk løk.

Smelt smør og fres løken blank og fin i smøret.

Ha i Red Curry Paste og fres den i 3-4 minutter, til du kjenner det begynner å lukte himmelsk godt. Sørg for å få blandet og dratt ut curry pasten godt, så den ikke havner i en stekt klump på bunn av gryta. Ha i mel og visp sammen til en tjukk krem. Konsistensen skal være ett sted mellom majones og peanøttsmør. Omtrent. Ca. Hell på vann litt og litt mens du visper, unngå klumper.

Gi suppa ett kjapt oppkok for å kvitte deg med melsmaken

Skrud ned varmen, så det ikke koker over. Ha i tomatpuré, paprikapulver og passata. Rør godt og smak.

Ha i buljong. Rør godt. Nå kan du gi suppa enda ett kjapt oppkok, men da må du på forhånd ha i mer buljong.

La suppa stå litt, 2-4 minutter, på svak varme før du smaker til med salt og pepper, ha i makaroni og pastavannet. Pastavannet gir litt ekstra smak og tynner ut retten litt. Serveres med hardkokt egg i båter, et par ferske basilikumblad til pynt. Om du ikke bare setter hele gryta på bordet da og lar alle forsyne seg med ei øse, men du vil jo gjerne fremstå i ett godt lys, og servere gjestene dine på en skikkelig måte. Omdømme er alt. Fashion before function, ikke sant?

Godt brød hører til. De kneippskivene du tok med fra messa kategoriseres ikke som godt brød, sersjant! Velbekomme.

Sahtein!



Adidas GSG 9.2
Opplevs som å ha
joggsko på beina!
~~Før: 1999,-~~
1399,-

-30%



-41%

Oakley Solbriller
~~Før: 3365,-~~
1979,-



**Under Armour
Treningshanske**
Nyhet!
~~Før: 449,-~~
399,-



Nitecore TM15
Nyhet! Verdens minste og
kraftigste oppladbare
lommelykt.
~~Før: 2549,-~~
2499,-



-31%

Gerber Paraframe
Kniven er imponerende
kvass og har en presis
åpne/lukkemekanisme.
~~Før: 507,-~~
349,-



**Milrab Navnestriper
6-pack**
Klassisk modell med
montert borrelås.
179,-



**Larox M60
Smartklokke**
Ta imot anrop, hør
på musikk og mer
direkte med klokken.
549,-



Milrab Deltabag 70L
Slitesterk bag med
smarte løsninger,
utviklet for å dekke
operative behov.
499,-



**Under Armour
Hettegenser**
Hettegenser som
ikke lar seg stoppe
av litt regn.
649,-



**Milrab Fleecejakke
Olivengrønn**
Varm og slitesterk
jakke til allsidig
bruk.
539,-

GÅ INN PÅ BFO.MILRAB.NO FOR FLERE TILBUD

Gradestokken viser nesten minus 30 grader: HV + USNG = NOREX

Det kostet 150 millioner kroner å bygge byen scenariet utspiller seg i.

TEKST OG FOTO: ERIK HATTREM

Det som startet med en prat og et håndtrykk i 1974, ble torsdag 24. februar avsluttet for 42. gang. Norex-utvekslingen mellom Minnesota National Guard og Heimevernet har ikke mistet noe av sin viktighet eller prestisje.

Det forteller Generalinspektøren for Heimevernet, Tor Rune Raabye.

– Det er fire årsaker som kan forklare hvorfor Norex er en viktig utveksling for oss, sier Raabye og forklarer:

– Det er rent strategisk Norges forhold til USA, det er politisk på grunn av de tette politiske kontaktene i Minnesota og Norge. Det er militært fordi vi har knyttet sterke bånd mellom det norske heimevernet og Minnesota National Guard også er det vennskap og sosialt samarbeid, som også er den fjerde komponenten.

TUNGE VÅPEN ER BRA FOR UNGDOMMEN

Han tror ikke det utad virker stigmatiserende, eller negativt for deltagerne fra heimevernsungdommen, at de settes inn i et stor militært apparat og får prøveskyte med store og til dels tunge lagsvåpen.

– Jeg tror faktisk at det er motsatt, jeg tror det er positivt for dem, fordi jeg har så stor tro på norske ungdommers evne til å reflektere over hva de er med på. Jeg er ikke bekymret for det overhodet, sier han.

Norex-utvekslingen står solid, godt faststøpt i både politisk system og i Heimevernets organisasjon. I all overskuelig fremtid, skal Norge utveksle soldater, befal og offiserer med USA.

– Ja det er jeg helt sikker på. Dette er en institusjon som har vært prioritert fra politisk toppnivå i Norge og hele veien ned til den enkelte soldat i Heimevernet.

SWAT OG HV

I år dro en kontingent på 109 personer til Camp Ripley i Minnesota. Den var fordelt likt mellom HV-ungdom og soldater og befal fra innsatsstyrkene rundt om i landet. Slik vil Raaby at også fremtidens utvekslinger skal fordeles.

– Jeg tror det er like viktig med begge to. Opprinnelig startet Norex med HV-ungdom og så har det utviklet seg over tid, fordi vi har sett behov for å skaffe også kompe-

tanse til våre innsatsstyrker. Så det har vært en revolusjonær utvikling fra starten av med bare HV-ungdommer, sier generalmajoren og legger til at dagens ordning hvor innsatssoldater og ungdommer er fordelt likt, er en god løsning.

Sist søndag var en heftig dag ute i Camp Ripleys store øvingsfelt. I én av de små byene bygget for å kunne trene på operasjoner i sivil bebyggelse samtrente SWAT-styrker fra blant annet politiet i St. Cloud og innsatsstyrken.

SWAT-avdelingene brakte med seg sine MRAP-vogner og taktikkboka. Fra og med torsdag ble det holdt kursing og progressiv øving sammen opp mot den avsluttende øvingsoperasjonen søndag.

Raabye var til stede og sitter igjen med følgende inntrykk- og formening.

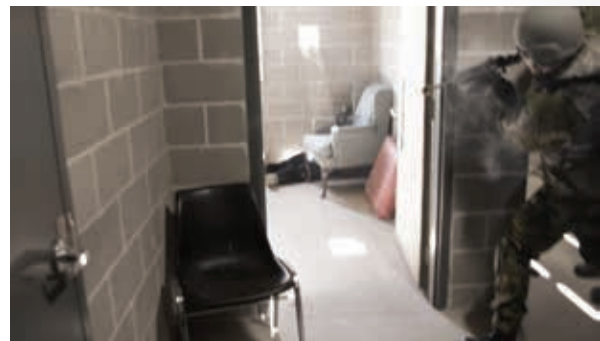
– Det er noen forskjeller mellom norske innsatsstyrker og amerikansk politi. SWAT i USA kan vi sammenligne med politiets utrykningsenhet i Norge. Det betyr at innsatssoldatene er med og trener sammen med noe som ligner veldig på utrykningsenheten. Jeg tror det er veldig mye som kan overføres. Jeg tror også det er veldig sunt og får med seg amerikansk politikkultur, for dermed og oppleve forskjellen mellom norsk og amerikansk politikultur. Det er nok en lærdom å ta med seg, sier han.

Og med seg i erfaringskofferten finnes nå minner om en øvingsby som inneholdt en egen gatekjøkken bil, som for ekte dollars solgte ekte drikke, snacks og mat. Markører som spilte uskyldige sivile ved å spasere i gatene. Bygninger med systemer for å spre både lukt og lyd av alt fra opptøyer til drap og voldtekter.

Men søndagen inneholdt også en kraftig utfordring fra naturens side. Ekstrem kulde å operere i.

– I år har det vært veldig merkbart fordi det har vært ekstremt kaldt i Camp Ripley, som igjen betyr at vi har måtte begrense aktivitetsnivået ute, så det legger jo en smule demper på ambisjonsnivået, sier han og røper at utvekslingens egenart kan endres i fremtiden.

– Jeg tror nok at en sommerutveksling er noe som antagelig kan gi oss større muligheter, og det er noe vi ser litt på i fremtiden, sier Raabye.





Heftige og realistiske samøvelser!



Skyttergravs-marerittet fra første verdenskrig.

Mission Command

– ofte omtalt, men hvor ofte praktisert?

Av **ESKILD WALNUM, BRIGADE NORD**

DET ER NÆRMEST EN TIDLØS SANNHET

at en soldat må takle krevende utfordringer under tilsvarende krevende fysiske og mentale forhold. Forsvarets doktrine for landoperasjoner sier at “spesielt må problemløsning under stress være et grunnleggende element i all utdanning. Målsettingen blir således å oppøve offiseren til å bli kreativ i tanke og innovativ i handling.”¹

Spørsmålet blir derfor følgende: *tilrettelegger hverdagen, med alle sine tidstyver, et klima som tilfredsstiller norsk doktrines krav til dagens hæroffiserer?*

MANØVERKRIGFØRING er en annen ting som ofte er omtalt, men sjelden definert.

Er manøverkrigføring identisk med NATO og USA i særdeleshett sitt motsvar mot en kvantitativ overlegen Warszawapakt under den kalde krigen? Går det noen tiår lenger tilbake til Israels kamp for sin eksistens? En eksistens som de beholdt gjennom flere kriger; på grunn av sin strategiske mobilitet, indirekte tilnærming og vilje til å bruke militærmakt først – og ikke minst på grunn av araberstatenes fullstendig manglende til samarbeid. Er det Erwin Rommels gjennombruddshissighet som divisjonssjef på vestfronten under andre verdenskrig. Eventuelt når han som løytnant under første verdenskrig ledet en infanteribataljon gjennom en rekke infiltrasjoner og penetrasjoner av italienske forsvarslinjer i offensiven mot Trieste. Opphavet til manøverkrigføringen

er nok mye eldre enn som så, og det er nok kun de kontekstuelle brillene man tar på seg som bestemmer hvorvidt eldre tiders krigføring skal i båsen manøverkrigføring eller andre modeller.

DEFINITIVT ER DET I HVERT FALL AT NOE AV HENSIKTEN med manøverkrigføring er å ramme fiendens vilje fremfor hans evne. Det gjør man gjennom en vurdering av motstanderens tyngdepunkt og sårbarheter, før man utsetter disse for maksimalt med kombinerte effekter. Det allmenngyldige spørsmålet man som offiser må spørre seg er som Sverre Diesen sier, “hvordan kan jeg i denne situasjonen realisere taktikkens grunntanke: å utmanøvrere motstanderen både fysisk og psykologisk?”² Offiseren og lederen må kunne svare på spørsmålet

1) Forsvarets doktrine for landoperasjoner (FDLO) side 169

2) Sverre Diesen, Manøverkrigføring i det 21. århundre



Foto: Ole-Sverre Haugli/Hæren



Foto: Lars Magne Hovtun/Hæren



Artikkelforfatter Eskild Walnum, Brigade Nord

– uten nødvendigvis å ha tid til å støtte seg på en høyere sjef, en sjef som i tillegg ofte mangler den lokale situasjonsforståelsen. Til tross for moderne kommando og kontrollsystemer så tillater ikke alltid situasjonen kvalitativ og tidsnok beslutningsstøtte fra høyere sjef. Beslutninger som er situasjonstilpassede og hurtigere enn motstanderens krever handlekraftige ledere, oppdragsbasert ledelse³ (eller mission command) blir da grunnprinsippet for kommando og kontroll.

*Mission command is the conduct of military operations through decentralized execution based on mission orders. Mission command rests on the following four elements: commander's intent, individual initiative, mission orders and resource allocation.*⁴

FDLO sier "Lederutdanningen må i større grad skape situasjoner hvor lederen på bakgrunn av sin referansekunnskap, sin intuisjon og kreativitet velger løsninger forankret i målsettinger og intensjoner. Det er kombinasjonen av lederens referansekunnskap og egne valg som må være dominerende for valg av løsning."⁵ Vi skal vurdere det utsagnet utover i teksten.

Teori møter virkeligheten i en travel hverdag, en selvfølge i mange yrker og profesjoner. Leseren får selv avgjøre om den følgende beskrivelsen av hverdagen med trening og øving er overdreven pessimisme, jeg ser på det mer som "til ettertanke":

- Trening og øving som styres etter dreiebøker, med stram tidslinje og overdrevent fokus på MEL/MIL⁶. Selv om vi i Norge ikke er like ille som enkelte av våre samarbeidsland er det verdt å spørre seg om det ikke er mulig å lage mer dynamiske øvelser? Disse kan være satt i scene av en kjernegruppe som har et veldefinert sett av øvingsmål og sjefens "øvingsintensjon" å planlegge etter?
- Trening og øving hvor alle skal få sin vilje og sine øvingsmål tilfredsstilt? Nei, alle skal faktisk ikke det, i hvert fall

ikke samtidig. Hvor ofte trener man på gjennombrudd hvor man søker lokal avgjørelse (som selv i en defensiv operasjon i Finnmark vil være relevant)?

Hvor ofte er for eksempel prinsippet for oppklaringen "reconnaissance pull"? Dette ville gitt staben helt nye utfordringer under operasjonsplanleggingen. Hvor ofte prioriterer man fullstendig etterforsyning av hele avdelingen til fordel for angrep eller forsvar?

- Trening og øving hvor det er en kollektiv frykt for å mislykkes eller tape; sjefen som sier at man har ikke nådd tilstrekkelig treningsnivå hvorpå man designer et mindre komplekst miljø og motstander enn nødvendig. Sannsynligvis tar ingen skade av å trene hardt og å få seg en lærepeng – de erfaringene husker man lengre enn solskinshistoriene. Det som er sikkert er at man tar skade av å gjøre skarpe operasjoner uten å ha trent hardt nok.

Mitt poeng er at vi ikke må trene og øve oss dumme. Hvis vi ikke tør å trene dynamisk og ved å presse grensene mister vi grepet om egne muligheter og begrensninger, vi mister intuisjon og kreativitet – vi blir dårligere.

DEN MILITÆRE PROFESJONELLE

UTDANNINGEN som gjennomføres på GOU og VOU⁷ synes å ha en rød tråd samt være godt tilpasset et sivilt utdannings-system; både omfang, innhold, studiepoeng og akademisk tilsnitt er på plass. Forskjellen fra et sivilt studie er at offisersyrket, på generell basis, krever mye praktisk erfaring før man mestrer de respektive nivå. I tillegg risikerer du som offiser å ha en periode fra fullført GOU ved eksempelvis 25 år til du starter VOU som 40-åring uten noe krav om "videreutdanning" av lengre varighet.

EN PERFEKT ANLEDNING til å få tilstrekkelig og målrettet faglig påfyll, samt roe litt ned etter travle år i avdeling og INTOPS, var omtalen krigsskole 2 ble gitt

av kadettene. Ordningen ble avskaffet, mon tro om det var fordi det ikke passet med Høyskoleloven. Det finnes stillingsinstrukser for avdelingssjefstjeneste (kompanisjef) som kun beskriver en rekke forvaltningskurs som må-krav, mens eksempelvis et kompanisjefskurs over en drøy måned (taktikk og operasjoner) er et bør-krav. Andre land som vi gjerne sammenlikner oss med, gjennomfører kurs av lengre varighet midt i det utdanningsvakuumet jeg beskriver mellom GOU og VOU. "Profesjonell utvikling er en karrierevarende prosess der utdanning, trening og anvendelse av erfaring pågår under hele karrierens varighet. Det er et ansvar som ikke bare er Forsvarets, men også den enkelte offisers å gjøre seg kompetent for sitt yrke.⁸ Spørsmålet er om vi klarer å finne overskudd til kritisk og intellektuell tenkning rundt vår profesjon, hvis ikke utdanningssystemet legger til rette for det?"

KAN VI GJØRE NOE SELV for å stimulere til kritisk tenkning og indirekte øke egen evne til oppdragsbasert ledelse? Det finnes trolig alt for mange distraksjoner i hverdagen til at flertallet av hæroffiserer kommer til å fordype seg i frivillig "videreutdanning" relatert til profesjonen. Allikevel finnes det områder hvor man med relativt liten innsats og tidsforbruk kan øke erfaringsbank og egen forståelse, jeg beskriver noen få.

Løytnanten kan etablere et uformelt løytnantsforum, hvor stridsteknikk, erfaringer, trening og utdanning diskuteres; det er bare snakk om et enkelt helhjertet initiativ så skal dere se at det er mulig. Tactical decision games er IKKE like nerdete som rollespill, det kan til og med gjøres på jobben. Facebook eller andre sosiale medier kan også brukes til å dele fagrelaterte artikler, film eller bøker, da er det jo faktisk mulig at mediene gjør deg smartere.

Bøker og artikler finnes det i hopetall, problemet er vel heller å klare å snevre seg inn. ISIL⁹ sin aktualitet blir enda mer

3) FFOD: Intensjonsbasert ledelse er fundamentet som oppdragsbasert ledelse bygger på og representerer således den grunnleggende byggeklossen i militær ledelse av operasjoner.

4) FM 3-90.6 Brigade Combat Team (side 27)

5) FDLO side 169

6) Main event list / main incident list

7) Grunnleggende offisersutdanning (Krigsskole) og videregående offisersutdanning (stabsskole)

8) FDLO side 166

9) Den islamske staten Irak og Levanten. ISIS = den islamske staten Irak og Syria



Nåtidens store utfordring – ISIL.

relevant når Norge nå skal delta med styrker i koalisjonen. Hva med å fordype seg i problemstillingen? Hva med å fortsette en rundreise i Midtøsten? Det finnes flere gode erfaringsrapporter/bøker om Libanon-krigen i 2006¹⁰ og angrepet på Gaza i 2008 – 2009 (Operation Cast Lead)¹¹. IDF sine erfaringer med å krige mot Hezbollah er interessante; en hybrid motstander som opptrer asymmetrisk i taktikk og metoder, men som har konvensjonelle kapasiteter med en annen stat i ryggen. Det finnes også stabsskoleoppgaver om temaet. Russland sin nyere doktrine og "utenriksopptreden" i Georgia og Krim er et annet interessant tema. Kan hybrid krigføring diskuteres i en bredere sammenheng, knyttet til måten Russland utruker og forsterker opprørere med våpen, personell og taktikk på? Russiske styrkers infiltrasjon av et annet land, en tilstedeværelse uten synlig identifisering av uniformer og materiell, utfordrer vestens engasjementsregler. Hva er mest relevant i våre nordområder, full invasjon eller en begrenset operasjon for å markere et standpunkt mot vesten? Kanskje temaet er verdt å sette seg inn i?

Av mer generell interesse er det å lese Erwin Rommels *Infantry Attacks*, manøverteori satt ut i praksis. Nyere tids manøverkrigføring, 3. ID sitt *Thunderrun* inn i Baghdad i 2003, kommer i tillegg snart som spillefilm (kom ikke her med noen unnskyldning for ikke å lese boka). Oppdragsbasert ledelse er tema i boka *Transforming Command*,¹² som sammen med *Human face of war*¹³ vil gi deg en god innføring i temaet. Sistnevnte vil i tillegg gi deg masse statistikk og en god (om enn litt ensidig) analyse av nyere tids kriger og konflikter. GIH har laget sin egen leseliste, som alle bør ta en titt på¹⁴.

Internett har så mangt, her er noen eksempler:

- www.companycommand.army.mil/ En blogg opprettet av US kompanisjefer i Irak og Afghanistan, målrettet mot kompanisjefstjeneste (innenfor forskjellige troppearter). Av mange kompanisjefer beskrevet som den beste forberedelsen for tjenesten (dessverre begrenset tilgang).
- www.fromthegreennotebook.wordpress.com Joe Byerly (US Army) blogger og

skriver artikler om krig og fred og sånn, smart kar.

- www.Jomo.com Journal of military operations, taktikk og operasjoner, redaktør er Jim Storr.
- www.smallwarsjournal.com Tanker og erfaringer rundt operasjoner, taktikker og teknikker
- www.military.com/Opinions/0..Lind_Index.00.html William Lindh om blant annet manøverkrigføring og 4. generasjons krigføring. Hold dere unna alt som har med (1) kvinner eller homoseksuelle i Forsvaret og (2) rasisme, på disse områdene er han ufin. Resten er interessant.
- www.nor-miltids.com/ Norsk militært tidsskrift
- www.pacem.no Feltprestkorpssets tidsskrift, du har sikkert sett det liggende på et kontor men aldri lest i det.

Vil du lære noe nytt – les en gammel bok. Det skader ingen å lese litt innimellom. På den måten blir vi flinkere i vår profesjon, vi lærer oss mer om å slåss dagens krig (*the war*) samt at vi forbereder oss på morgendagens krig (*a war*).

10) Anbefales: "We were caught unprepared..." Matt M. Matthews
11) [http://en.wikipedia.org/wiki/Gaza_War_\(2008%E2%80%9309\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Gaza_War_(2008%E2%80%9309))
12) Anbefalt litteratur: "Back to basics – a study of the second Lebanon War and Operation Cast Lead". 2009. Colonel Scott C. Farquhar

12) Transforming command – the pursuit of Mission Command in the US, British, and Israeli armies (Eitan Shamir: 2011)
13) Human face of war (Jim Storr: 2013)
14) <http://forsvaret.no/om-forsvaret/organisasjon/haren/Documents/GIHs%20leseliste.pdf>



Foto: Mats Grimsæth/FMS



«Om å holde stø kurs»

HVA KREVER FREMTIDEN AV OSS? Det eneste som er sikkert er at det ikke blir nøyaktig som i dag og heller ikke som forventet. Manøverkrigføring blir i enkelte kretser omtalt som 3. generasjons krigføring, og videre hevdes det at dagens konflikter i større grad preges av å være 4. generasjons krigføring¹⁵. 4GW beskriver en konflikt hvor staten ikke lenger legitimerer krigen, men hvor parter/ befolkningen utøver makt på bakgrunn av sosial, kulturell og moralsk urettferdighet. Det moralske aspektet (etikk, rettferdighetssans) i en konflikt vil være mer avgjørende enn det fysiske (kuler og krutt) og det mentale (intellektet, politikken). De nevnte tidløse prinsipper om ledelse og krigens krav vil også i fremtiden være gjeldende, men måten man utøver oppdragsbasert ledelse på vil trolig endre seg.

NBF¹⁶ og nettverkstankegang er hos enkelte et misforstått teknisk konsept som sidestilles med hardware, software og båndbredde. Men hva er teknologien uten menneskene eller prosessene som knytter dette sammen¹⁷? Teknologien skal hjelpe oss å øke informasjonsflyt og informasjonstilgang, og av det øke tempoet i beslutningsprosesser. Potensialet i NBF modenhetsgrad 3¹⁸ vil vi aldri nå hvis vi ikke fullt og helt tar inn over oss oppdragsbasert ledelse. Vi vil aldri oppnå det tempoet som er nødvendig for å være en motstander overlegen hvis vi tviholder på en hierarkisk

og treig ledelsesfilosofi i stedet for å utvikle oss i nettverk. Nettverk hvor mer ansvar og myndighet fordeles ut til det utøvende ledd, som på grunn av informasjonstilgang og erfaring (som de selv har gjort eller har erfart av andre i nettverket), vil i større grad overta for stringente og hierarkiske organisasjoner.

Boka *Power to the edge*¹⁹ forsøker å sette nettverkstankegangen i system. Den omtaler en ledelsesfilosofi i informasjonsalderen som vektlegger desentralisert kommando og kontroll samt selvsynkronisering i nettverk. Dette er trolig nøkkelen til å oppnå tempo i fremtidens nettverksbaserte organisasjoner, og når Jim Storr i tidligere nevnte *Human Face of War* snakker om staber og deres størrelse så sier han at vi beveger oss i motsatt retning. Han sier at stabene i de siste tiårene har blitt større, med høyere gradsnivå og mindre beslutningsdyktighet. Ikke akkurat en "booster" for operasjonstempo. Teknologien som skal hjelpe oss med sine bits og bytes har ført til at vi produserer mer – med mindre substans. Vi må tilbake til sjefens intensjon og oppdragstaktikk, og vi må stole på at enhetene i nettverket vårt er i stand til å gjøre jobben sin – de har all verdens teknologi og forutsetninger for nettopp det.

MEN TIL TROSS FOR ALT SOM NEVNES TIDLIGERE I ARTIKKELEN; nordmenn viser seg gang på gang under øving og

skarpe operasjoner å være flinke, løsningsorienterte og fleksible. Trening og øving i nettverk – combined arms – i samvirke med andre enheter gjør noe med hæroffiseren. Det gir en forståelse av at ingen eksisterer for sin egen fortreffelighet, men har en gjensidig avhengighet i et nettverk av samvirkelementer. Vi driver oppdragsbasert ledelse når små enheter i ISAF drar ut og løser komplekse oppdrag basert på en overordnet intensjon. Bataljonssjefen som delegerer ansvar og myndighet til sin kompanisjef på en utpost i Afghanistan har liten mulighet til å kontrollere at taktiske og etiske valg følger intensjonen. Men sjefen tar allikevel ansvar hvis valgene ikke skulle være de ønskede. For det er vi også flinke til, å ta ansvar for de handlinger som gjøres eller ikke gjøres. Det er grunnpilaren for en sjefs identitet og grunnpilaren for en trygg atmosfære som skaper oppdragsbasert ledelse.²⁰

Når alt kommer til alt er kanskje oppdragsbasert ledelse noe vi mestrer, vi må bare sørge for at det ikke går i glemmeboken.

15) Draft FMFM 1A Fourth Generation War (William Lindh)

16) Nettverksbasert forsvar

17) <http://forsvaret.no/aktuelt/publisert/nyheter/documents/nbf-brosjyre.pdf>

18) <http://rapporter.ffi.no/rapporter/2010/01935.pdf>

19) http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_edge_%28management_technique%29

20) Om å være lat (Harald Høiback: 2014)

Sjøkrigsskolen vant Nasjonalt

Nasjonalt Kadettstevne (NAKA) er et årlig arrangement hvor Krigsskolen, Luftkrigsskolen og Sjøkrigsskolen møtes for å konkurrere i idrett samt å utvikle vennskapsbånd på tvers av forsvarsgrenene. Å være vertsskole går på rundgang mellom skolene og i år var det Krigsskolen på Linderud sin tur. Under ledelse av sjefen for Idrettslaget Krigsskolen (ILKS), kadett Lars Erik Mikkelsen, ble NAKA 15 et kjempearrangement.

ODDAR, LOKALSTYRELEDER BFO/KAFO KRIGSSKOLEN
FOTO: FORPOSTEN/KRIGSSKOLEN

KAFO landsstyret benyttet muligheten til å møtes under NAKA med mål om å stadfeste "hva, hvor og når" for BFOs vår-konferanse. Etter gjennomført styremøte satte vi opp en stand i idrettshallen hvor de som ville kunne få informasjon om BFO, men i hovedsak ble det å bidra til god stemning. Vi hadde en del konkurranser med premier hvor hovedkonkurransen var å tippe på resultatene i fotballkampene. Det var mange tippekuponger som utviste ekstrem tillit til egen skole, evne og vilje til å vinne, men særdeles få greide å tippe de spennende resultatene. Vinneren, kadett Waade fra KS, vant med 2 poeng av

9 mulige. Det var hver dag et jevnt løp mellom Krigsskolen og Sjøkrigsskolen og ved inngangen av siste konkurransedag var de på delt førsteplass. Spenningen skulle fortsette gjennom svømmekonkurransen helt til siste slutt. Sjøkrigsskolen og Krigsskolen lå helt likt rett før siste svømming og seieren gikk til Sjøkrigsskolen som dermed vant NAKA 2015!

Torsdag vant Luftkrigsskolen "Battle of the bands". Premien er kadett Max og resultatet regnes ikke med i resten av lekene.

FREDAG:

Pistol: Vinner Krigsskolen
Innebandy: avgjort i straffekonkurranse, vinner Luftkrigsskolen.
Fotball: vinner Sjøkrigsskolen.

Fredagskveld var det sjefskonkurranse og Krigsskolen går av med seieren ved fungerende sjef KS oberstløytnant Børge Gamst.

LØRDAG:

Løping: Vinner Krigsskolen
Rifle: Vinner Sjøkrigsskolen
Svømming: Vinner Sjøkrigsskolen.

Og vinneren av NAKA 2015 ble altså Sjøkrigsskolen. Vi gratulerer Sjøkrigsskolen med seieren, og gleder oss allerede til NAKA 16 som arrangeres av Luftkrigsskolen til neste år.



Et sprakende fyrverkeri under åpningen av NAKA 2015 på Krigsskolen. Foto: Forposten

Kadettstevne 2015!

Luftkrigsskolen vant «Battle of the bands».
Foto: Forposten

Krigsskolens løve-maskot hadde lenge
en tro på seier. Foto: Forposten



Sjokrigsskolen var uslåelige på
fotballbanen! Foto: Forposten

Fra pistolskytingen innendørs. Foto: Forposten

NITECORE MH12

MH12 er en helt ny oppladbar flerbrukslykt fra Nitecore som du kan bruke til det meste. Den har en maks lystyrke på kraftige 1000 lumens, mens rekkevidden er på 232 meter. Lykten veier kun 88 gram uten batteri, og ligger godt i hånden. Lykten drives av enten 1 stk 18650 eller 2 stk CR123 batteri.

18650 batteriet kan lades ved hjelp av en micro USB kabel som følger med lykten. Batterilevetid (1 stk 18650) er på 1 time og 15 minutter på høyeste modus og opptil 520 timer på laveste modus. Lykten er i tillegg vanntett ned til 2 meter.



Nitecore MH12 koster 649,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

WANSCAM OVERVÅKNINGSKAMERA

ROTERENDE DOME

Dette er kameraet for den som ønsker fullstendig oversikt! Kameraet er trådløst, vanntett og beregnet for utendørs bruk. Domen kan roteres hele 355° og tiltes 90°. Dermed har du hele tiden full oversikt over hva som beveger seg. Du kan sette opp varsling til smarttelefon og PC ved bevegelse. Opptil 4 brukere kan ha varsling. Kameraet har video i HD kvalitet og er egnet for både profesjonelt og privat bruk. Den filmer opptil 15 meter i mørket og har en vekt på 1,2 kg. Kameraet kommer ferdig oppsatt og norsk brukermanual følger med.

Wanscam Roterende Dome koster 2299,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no



UZI COVERT NECK

Denne kniven fra UZI er laget for å yte i lang tid ved hjelp av materiale i rustfritt stål. Den har en lengde på ca. 20 cm og en vekt på 158 gram. Bakerst på kniven er det en innebygd åpning som du kan feste med snor, slik at du enkelt kan bære den med deg rundt nakken. Det følger ellers med et praktisk slire i svart.

UZI Covert Neck koster 289,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

CASIO G-SHOCK MUDMAN



Denne klokken fra Casio er bygd for å takle røffe forhold. Den er både vanntett, støtsikker og resistent mot skitt. Omslag og knapper er helt tett slik at ikke f. eks støv og flytende trenger gjennom, noe som gjør den særlig godt rustet mot partier med myr. Av specs er klokken utstyrt med grunnleggende funksjoner som stoppeklokke, timer, alarm i tillegg til ekstrarfunksjoner som månedata, kompass og termometer. Er batteriet lavt? Da kan du ta den med deg ut i sollyset for å lade den ettersom klokken også er solcelledrevet. Om du er på jakt etter en klokke tilpasset din aktive livsstil er G-Shock Mudman en meget godt valg.

Casio G-Shock Mudman koster 1599,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no



DEN GRESKE BORGERKRIGEN

I oktober 1944 måtte tyskerne trekke seg ut av Hellas i frykt for å bli innelåst av den røde hær. Churchill og Stalin hadde på det tidspunktet blitt enige om en deling av det sørøstlige Europa som innebar at Sovjetunionen fikk Romania som innflytelsesområde mens Storbritannia fikk Hellas. Men så enkelt var det ikke.

Av TROND SÆTRE

Mellomkrigstiden var preget politisk turbulens og et svakt demokrati i Hellas. Sentralmyndighetene i Athen hadde lite å si i de enorme fjelltraktene der gamle høvdingefamilier fortsatt satt med makten. Denne utpregete «by mot land»-strukturen var fordelaktig for den kommunistiske motstandsbevegelsen EAM og deres militære fløy ELAS, som fortsatt sto sterkt på landsbygda. I forvirringen under tyskernes tilbaketrekning kunne de tatt makten, men de valgte å følge stormaktenes plan, og gikk inn i en midlertidig samlingsregjering under britisk overoppsyn.

Men samarbeidet var skjørt. Da statsministeren ga ordre om avvæpning og oppløsning av ELAS, nektet kommunistene å gå med på det; de hadde fortsatt kontrollen over flere greske byer og det meste av landsbygda. EAM fryktet at en avvæpning ville gjøre ELAS hjelpeløse ovenfor høyrevridde militser. 1. desember sendte representanten for britene og de allierte, general Ronald Scobie, ut et ultimatum der han krevde avvæpning av alle geriljastyrker i Hellas, unnatt de taktiske. Seks ministre fra EAM svarte med å gå ut av regjeringen neste dag. Det kom til kamper mellom ELAS-styrker og britiske militære, og på første juledag landet både Churchill og Anthony Eden i Athen for å intervensere. Deres opptreden gjorde i seg selv ingen større forskjell, men britiske tropper greide å roe situasjonen i Athen i løpet av januar. Skjønt de måtte hente forsterkninger fra Italia for å lykkes.

Etter at våpenhvile var inngått kom Varkiza-traktaten av februar 1945. Traktaten skulle få en slutt på den politiske ustabiliteten ved å skrive ut nyvalg, folkeavstemning om kongedømmet, og gi politiske amnestier. Problemet var at avtalen var betinget i forhold til hvem som fikk amnesti. Aktivitetene til mange partisaner ble klassifisert som kriminelle, snarere enn politiske. Resultatet var at mange av dem gjemte bort våpen, eller rømte til Jugoslavia. Konflikten mellom venstre og høyre eskalerte, og perioden 1946-1947 er ofte kalt «den hvite terror» i Hellas. Navnet viser til det mange høyrevridde så på som en «rød terror» i Hellas under krigen, og som de nå ville hevne. Terroren mot pro-kommunistiske (og andre venstrevridde) sivilister førte til at også det greske kommunistpartiet KKE begynte å bevege seg i en mer militær retning. De boikottet valget i mars 1946 og erklærte at de ville organisere «en ny væpnet

konflikt mot det monarkisk-fascistiske regimet». Høsten 1946 kom det til kraftige sammenstøt mellom regjeringsstyrker og kommunistene, som kort tid etter proklamerte en uavhengig regjering under general Markos Vafiadis. Kommunistpartiet dannet en ny hær, Hellas' Demokratiske Armé (forkortet DSE på Gresk) som hadde et særlig godt grep om fjellregionene i nord. Vafiadis satset på geriljatakikk, som i lenger tid var svært vellykket. Etter et angrep kunne DSE-styrkene lett forsvinne i fjellene eller over grensen til vennligsinnete naboland.

Ved inngangen av 1947 hadde konflikten eskalert såpass mye at Storbritannia ikke lenger hadde råd til å finansiere den greske regjeringshæren, og president Harry S. Truman overtok ansvaret. 12. mars 1947 kunngjorde han USAs beslutning om å støtte Hellas og Tyrkia økonomisk og militært, for å hindre disse landene i å bli kommunistiske. Med andre ord et tidlig eksempel på Truman-doktrinen.

Dette førte blant annet til at den greske regjeringshæren innførte en ny taktikk på den greske landsbygda etter råd fra amerikanske rådgivere: Landsbyer ble evakuert med den begrunnelsen at de kunne havne i kommunistenes hender. Kommunistene ble dermed fratatt mange kilder til forsyning og rekruttering, og fikk skylden for evakueringene. Denne taktikken ble senere brukt av amerikanerne selv, både i Korea og Vietnam.

De greske kommunistenes allierte var Jugoslavia, Bulgaria og Albania, som ga dem viktig støtte. Men selvsagt var dette beskjedent sammenliknet med den amerikanske støtten til regjeringshæren. Selv om amerikansk hjelp var den avgjørende faktoren for regjeringshærens seier, var det flere andre faktorer som spilte inn:

I 1947 fikk generalsekretæren i KKE, Nikos Zakhariadis, trumfet gjennom at DSE skulle gå fra å drive geriljakrigføring til å

drive konvensjonell krigføring, mot Vafiadis' vilje. Et forsøk på å ta byen Konitsa – KKE-regjeringens utpekte hovedstad – i desember samme år endte med katastrofe for kommunistene.

Da Jugoslavia gikk ut av Kominform i 1948, fulgte de greske kommunistene Moskva, og mistet derfor viktig støtte; Jugoslavia stengte grensen for greske geriljasoldater i 1949. Stalin på sin side ville ikke støtte kommunistene i den greske borgerkrigen, ettersom Sovjetunionen ennå ikke var sterkt nok til å utfordre USA. Avtalen fra 1944 holdt.

Regjeringshæren fikk en dyktig og populær ny kommandør i general Alexander Papagos, som hadde slått tilbake den italienske invasjonen i 1940. I 1949 vendte han tilbake til krigstjeneste, og sommeren samme år ledet han en større motoffensiv i Grámmos-fjellene (nordvest i Hellas), der kommunistene hadde sine sterkeste befestninger. Den dag i dag er det fortsatt minere i deler av denne fjellrekken. Til offensiven hadde USA skaffet den greske hæren napalm, som ble brukt for første gang siden andre verdenskrig. Innen september hadde to større DSE-divisjoner hadde flyktet over fjellene til Albania. Nå var det tydelig at kommunistene lå med brukken rygg, og i oktober kunngjorde Zakhariadis «en midlertidig våpenhvile for å unngå fullstendig utslettelse av Hellas». I realiteten betød det kapitulasjon.

Gradvis ble Hellas modernisert. NATO-medlemskapet av 1952 befestet landets posisjon som et medlem av vestblokken, men et helt tiår med krig hadde satt dype spor, både økonomisk og politisk. Den politiske ustabiliteten kulminerte med militærkuppet i 1967. Demokrati ble gjenopprettet i 1974, og i 1981 fikk DSE-veteraner i eksil lov til å vende hjem. Vafiadis fikk til og med gjøre comeback i gresk politikk. Sårene var grodd.



Dramaet i Jøssingfjord

Etter at tyske "Admiral Graf Spee" var blitt senket av egen kaptein i La Plata-deltaet, utenfor Uruguay 17. desember 1939 (se Offisersbladet 7/2014), flyktet hjelpeskipet "Altmark" nordover. I februar 1940 inntraff dramaet i norske farvann.

Av JOHN BERG, FORSVARSANALYTIKER

"Altmark", et tank/forsyningsskip på ca. 11.000 tonn, gikk først nord av Island før kaptein Heinrich Dau førte det inn i Frohavet, under Reichdienstflagge. "Altmark" ble først oppdaget av Linesøy kystvaktstasjon på Fosen kl 0340 14. februar, for 75 år siden. Nå utspant det seg et kaos som står som et skoleeksempel på hvordan ting ikke skal gjøres.

VISITASJONER

"Graf Spee" hadde senket ni britiske handelsskip og hadde satt 303 fanger ombord i "Altmark", men hadde selv beholdt 27 fangede offiserer. Etter press fra Uruguay ble disse satt fri og de fortalte straks om fangene ombord på "Altmark". Dette sto i Aftenposten 10. januar, men helt uvirkelig ble det ikke fanget opp i Marinen unntatt av sjef 2. Sjøforsvarsdistrikt (Bergen), admiral Carsten Tank-Nielsen. Han sendte ut et rundskriv dagen etter; som ikke ble lest!

Torpedobåten (T/b) "Trygg" i Kristiansund fikk ordre om å visitere "Altmark", hvilket ble utført kl 1430. For ikke å skape "forviklinger" var inspeksjonen

overfladisk, som for et vanlig handelsskip, til tross for at kaptein Dau opplyste at "Altmark" hadde to bortstuede 20 mm maskinkanoner og fire mg'er. Han mottok norsk nøytralitetsforskrift på tysk, visitasjonsbevis og pålegg om ikke å bruke radio unntatt i nød. "Trygg" eskorterte tyskeren over Hustadvika.

Den eneste som synes å ha reagert var Tank-Nielsen. Han beordret ny visitasjon, nå av T/b "Snøgg", og som væpnet handelsskip. Så ble utført, men Tank-Nielsen var fremdeles ikke fornøyd og beordret "Snøgg" til å utføre en tredje inspeksjon. Denne ble utført 15. februar kl 1120. Dau ga nå opplysninger om ammunisjonsbeholdning og forklarte mannskapet på 133 mann med at "Altmark" var øvelsesskip. Såvidt det fremgår, kjente hverken "Trygg" eller "Snøgg" til Tank-Nielsens rundskriv av 11. januar og det ble aldri gjort forsøk på å konstatere om det var fanger ombord. Reglene tillot fredelig gjennomfart, også med fanger. Spørsmålet er om Dau burde ha opplyst at han førte fanger, og - som vi straks skal se - spørsmålet om passering av Bergen krigshavn i mørke.

Nå bestemte Tank-Nielsen seg for å gå ut selv, med jageren "Garm". Han praiet

"Altmark", som nå var eskortert av "Snøgg", i Hjeltefjorden, godt innenfor nordre grense til Bergen krigshavn, og sendte kaptein Trond Stamsø ombord.

SPENNINGEN STIGER

Dau protesterte og Stamsø ga ham valget mellom ny visitasjon eller å gå utenom krigshavnen. Her var det bare en smal korridor ut til territorialgrensen, der britene måtte antas å vokte som sultne haier. Nå så Dau sitt snitt til å sende radiotelegram til den tyske legasjonen (ambassaden) i Oslo, dette ble snappet opp på "Garm" og etter påpakning beklaget Dau. Tank-Nielsen bekreftet forbudet mot å gå i krigshavnen i mørke og Dau la seg ved Holmengrå fyr, bevoktet av "Snøgg" og mineleggeren "Olav Tryggvason". "Garm" valgte å formidle et nytt telegram til legasjonen.

I Oslo grep utenriksråd Jens Bull inn, utenom kommandolinjene, og bestemte at "Altmark" kunne passere krigshavnen i mørke, i strid med folkeretten. Kommanderende Admiral Henry Diesen støttet dette. Bull og Diesen fikk ikke tidsnok melding fra "Garm" om at det var hørt SOS med vislefløyte, at "Altmark" hadde kjørt vinsjene for å overdøve dette

Altmark til havs.



og at det var observert at noen vinket i køyene forut. Norge hadde mistet styringen.

DRAMA I JØSSINGFJORD!

Av Jæren ble "Altmark" lokalisert av britiske fly og en jagereskadre på seks fartøyer, ledet av kaptein Philip Vian på HMS "Cossack", dukket opp. Etter diverse forsøk på å tvinge "Altmark" ut, under stadige norske protester, måtte britene se tyskeren gå inn i Jøssingfjord. Norsk eskorte var nå T/b "Skarv" og "Kjell" og etter hvert bevoktningsfartøyet "Firn", mens T/b "Teist" nærmet seg. Et nytt telegram fra Dau ble stoppet av norske myndigheter, men trolig snappet opp av en tysk lyttestasjon og sendt det videre til legasjonen i Oslo. Både tyske og britiske representanter i Oslo banket ut over kvelden hardt på de norske dørene. Sjef 1. Sjøforsvarsdistrikt (Kristiansand), admiral Johannes Smith-Johannesen, ga ordre om at hvis britene prøvde å aksjonere skulle de norske T/b-ene legge seg på begge sider av "Altmark", slik at en entring måtte skje over norsk fartøy. Det mente han ville representere et angrep på Norge. Diesen tilbakekalte ordren.

I London var nå marineminister Winston Churchill fullt informert og det begynte å gå fort i svingene. I måneskinn kl 2300 16. februar sto "Cossack" inn. Sjef T/b "Kjell" var en kort tid ombord på "Cossack", overbevist om at "Altmark" ikke førte fanger, men gikk tilbake på "Kjell" da det smalt.

Dau, som først hadde tatt "Cossack" for å være "Olav Tryggvason", gikk helt inn i Jøssingfjord. Da "Cossack" var tett innpå slo han full fart akterover mot briten, men oppnådde bare at de to fartøyene gled langs siden av hverandre. Britene entret, det ble skyting og seks tyskere ble drept mens to sårede døde senere. Såvidt det fremgår ble det ikke løst skudd fra tysk side. Fangene ble befridd og i triumf ført til Storbritannia.

PINGLETE NORDMENN

Dramaet beseglet Norges renomme som en stat som ikke ville, eller kunne, håndheve sin nøytralitet. Det overses imidlertid oftest at Tyskland ikke gjorde forsøk på å sende Kriegsmarine, for ikke

Altmark skjuler seg innerst i en Norsk fjord.



å si Luftwaffe, den forholdsvis korte strekningen til sørspissen av Norge. Spesielt tyske flystyrker kunne nok ha skapt en helt annen situasjon.

I Finland raste vinterkrigen i fire uker til, og angriperen Sovjetunionen, var i ferd med å få overtaket. Fransk/britiske planer om å komme finnene til unnsetning ved en gjennommarsj

gjennom Norge og Sverige, ble ikke akkurat svekket av den pinglete norske opptreden. I Tyskland ble den norske protesten i London oppfattet som halvhjertet og Hitler satte fart i planleggingen av angrepet på Norge.



Av John Berg
Forsvarsanalytiker

TRØBBEL FOR AFGHANSKE FLY



A 29B Super Tucano

Amerikanske myndigheter gjennomfører nå flere granskinger av USA-finansierte kjøp av fly til det afghanske flyvåpenet. Først og fremst gjelder dette kjøpet av 20 Alenia G.222 baserte C-27A tomotors transportfly (som ikke må forveksles med videreutviklingen Alenia-Lockheed Martin C-27J Spartan, ofte kalt mini-Hercules fordi den har samme motorer og avionikk som våre C-130J-30 Hercules). De afghanske C-27A'ene utførte aldri et dagsverk av afghanske myndigheter, som en sjelden gang har sine øyeblikk av besluttomhet men da nesten alltid på de gale stedene, valgte rett og slett å hogge opp flyene. Med bulldozer og gravemaskin. Men med amerikansk, oppgitt billigelse. Amerikanerne anslår foreløpig at totalkostnadene for amerikanske skattebetalere beløper som til et sted mellom 600 og 800 millioner dollar. Det fremgår ikke om det inkluderer opphoggingen.

Man revurderer også videre kjøp av russiskbygde Mil Mi-17 (NATO-betegnelse Hip) helikoptre til afghanerne, fabrikknye



Mil Mi-17

direkte fra Ulan-Ude for amerikanske dollars, formodentlig til Vladimir Putins store begeistring. Offisielt er årsaken at afghanerne har mer enn nok med å operere helikoptrene som til nå er mottatt. Etter det som foreligger, dreier dette seg om litt over 60 maskiner. Det foreligger ingen refleksjoner vedrørende hva man i fremtiden skal gjøre med reservedeler. Hvis man får reservedeler. Da amerikanerne valgte Mi-17 til dette prosjektet var det andre tider, og Mi-8/Mi-17 er robuste og enkle maskiner som flyr bedre i høyden enn de fleste vestlige helikoptre.

Foreløpig er det ingen urovekkende signaler i LAS (Light Air Support) prosjektet for å utruste afghanerne med 20 brasiliansk-amerikanske Embraer-Sierra Nevada A-29A Super Tucano lette angrepsfly. Det første flyet ble levert i september ifjor og oppbyggingen har siden det gått jevnt og trutt på Moody flystasjon i Georgia, i regi av US Air Force's 81st Fighter Squadron. Treningen av 30 afghanske flyvere og 90 teknikere på Moody begynte i oktober og de første flyvningene fant sted i februar i år. Treningsprogrammet planlegges fullført i 2018. Brasilianske Embraer og Sierra Nevada Corp. vant LAS konkurransen med Super Tucano i 2013, etter et til dels opprivende oppgjør med sveitsiske Pilatus og Hawker Beechcraft med PC-9, som den gang allerede var i tjeneste som skolefly i US Navy under navnet T-6A Texan II. Embraer monterer Super Tucanoene i Jacksonville, Florida, og de blir deretter utrustet for LAS rollen av Sierra Nevada.

ENESTE VESTLIGE STRIDSVOGN

"Krauss-Maffei Wegmann er siste produsent av middelstunge stridsvogner i den vestlige verden." sa styreleder Frank Haun da den siste av 20 Leopard 2A7 ble overlevert til den tyske hæren sist desember. Vognene er egentlig brukte, nederlandske Leo 2A6 som er oppgradert fra innerst til ytterst. Det er lagt til grunn operative erfaringer med kanadiske Leo 2A4 og A6 og danske Leo 2A5 i Afghanistan, og med tyske og danske Leo 2 i Kosovo på 1990-tallet. I dag inneholder KMWs ordrebok en bestilling på 62 Leo 2A7, som KMW selv kaller Leo 2A7+, til Qatar.

Leo 2A7 er et fleksibelt konsept etter kunden-har-alltid-rett prinsippet. Hovedforbedringen ligger i et topp moderne BMS (Battle Management System). Leo 2A7 har beholdt Leo 2A6s glattborede Rheinmetall 120 mm L/55 kanon (tallet 55 angir løpslengde dividert med kaliber) og kan ta 42 granater/prosjektiler til denne, noe færre hvis kunden velger vogner utstyrt med minebeskyttelse. (Christopher F. Foss, Jane's International Defence Review feb 2015)

I 2014 verserte det meldinger om forhandlinger om en sammenslåing av KMW og franske Nexter (tidligere GIAT). Det ble også meldt at Rheinmetall prøvde å hindre dette for selv å gå sammen med KMW. I senere tid har det vært stille om dette.



Leopard 2A7

NFF grunnlagt 1963



NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no



Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no



Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no



H. Konglevoll Transport AS

Jordalsvegen 42,
5105 Eidsvåg i Bergen
Tel 55259800
Faks 55259898
post@hkonglevoll.no
www.hkonglevoll.no



Kaarvands Transport

Brøttmø. 147, 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no



Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no



Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no
www.hasselberg.no



Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70117900
Faks 70117901
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no



Adams Express

Filipstadveien 2, 0250 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22, 4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 5163 6050
flytting@haakull.no
www.haakull.no



Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no



Adams Express Stavanger

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51523275
Faks 51524907
stavanger@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Kongstein Transport AS

Thranevgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no
www.kongstein.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4689 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Adams Express Bergen, Konglevoll

Jordalsvegen 37, 5105 Eidsvåg i Åsane
Tel 55259800
Faks 55259898
bergen@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

**FLYTTING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

www.flytteforbund.no



LOOK INTO **THE FUTURE**

Saab utvider sin familie av verdensledende radarsystemer – GIRAFFE – med flere nye modeller, og gir dermed kravstore kunder verden over et enda bredere og mer allsidig tilbud. Saab Technologies Norway har i lang tid levert radarprodukter og servicetjenester till det norske forsvaret.

Saab har vært aktive innen forsvars- og sikkerhetsteknologi i over 75 år, og den lange rekken grensesprengende innovasjoner befester vår evne til å skjerpe the *thinking edge*. Skarp nok til å skjære igjennom grensene til det umulige og til å beskytte og holde troppene trygge.

www.saabgroup.com



SAAB